

URZĄD MIASTA I GMINY
28-200 STASZÓW
WPLYNĘŁO

2023 -06- 2 8

Nr rej.....II zał.....
Znak pisma.....

AAA091955

RKP 8842-2023

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.003.03.2023

*Ort + FN + P...
28.06.2023*

Pan
Leszek Kopeć
Burmistrz Miasta i Gminy Staszów
Urząd Miasta i Gminy
ul. Opatowska 31
28-200 Staszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/072 – Realizacja dochodów własnych przez wybrane gminy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Staszowie, ul. Opatowska 31, 28-200 Staszów (dalej: Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Kopeć, Burmistrz Miasta i Gminy Staszów (dalej: Burmistrz)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Ustalanie i pobór dochodów własnych.2. Dochodzenie zaległości z tytułu dochodów własnych.3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu dochodów własnych.4. Nadzór nad realizacją dochodów własnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022. Kontrolą mogły być objęte dowody dotyczące zdarzeń, jakie nastąpiły w okresach wcześniejszych i późniejszych, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność..
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Tadeusz Mikołajewicz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LKI/52/2023 z 12 kwietnia 2023 r.2. Arkadiusz Pawlik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/30/2023 z 20 lutego 2023 r. <p>(akta kontroli str. 1-2, 1683-1684)</p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Działania podejmowane w Urzędzie w celu pozyskiwania dochodów własnych nie były w pełni prawidłowe i skuteczne.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz działał na rzecz zwiększenia dochodów własnych Gminy, chcąc zapobiegać negatywnym tendencjom demograficznym oraz mając na celu przyciągnięcie nowych mieszkańców i inwestorów.

Zadania związane z ustalaniem i poborem podatków i opłat lokalnych, a także czynności sprawdzające poprawność danych w informacjach/deklaracjach składanych przez podatników były realizowane w większości prawidłowo, choć wystąpiły przypadki niezwyfikowania otrzymywanych danych. Podatki, poza pojedynczymi wyjątkami, wymierzano we właściwej wysokości, oraz uaktualniano bazy danych w zakresie podatków od nieruchomości oraz od środków transportowych. Wystąpiły też przypadki niepodejmowania lub podejmowania z opóźnieniem działań wobec podatników, którzy informacje/deklaracje składali po terminie. W latach 2019-2022 nie przeprowadzono żadnej kontroli podatkowej, co jedynie częściowo może usprawiedliwiać pandemia COVID-19.

W sposób prawidłowy opracowano plany wykorzystania zasobu nieruchomości oraz programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy. Zbywanie nieruchomości przeważnie odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz uregulowaniami wewnętrznymi, choć w 2 przypadkach na 38 objętych analizą nie podano do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

W Urzędzie prowadzono czynności zmierzające do niepowiększania się zaległości z tytułu dochodów własnych. Wszystkie upomnienia oraz tytuły wykonawcze spełniały wymogi formalne. Co do zasady po bezskutecznym upływie terminu wskazanym w upomnieniu wystawiane były, zgodnie z obowiązującym wzorem, tytuły wykonawcze, które kierowano do właściwego miejscowo organu egzekucyjnego, kontrola ujawniła jednak dwa przypadki zaniechania tych działań. Stwierdzono także nieprawidłowości polegające na nieterminowym wysyłaniu upomnień i kierowaniu tytułów wykonawczych, przy czym nie wystąpiły sytuacje dopuszczenia przez pracowników Urzędu, z ich winy, do przedawnienia zaległości.

Postępowania w sprawie ulg podatkowych oraz udzielanie ulg w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym prowadzone były w Urzędzie w sposób prawidłowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Prawidłowo udzielano pomocy publicznej i upubliczniano wykazy podatników, którym udzielono ulg i przyznano pomoc publiczną. Wystąpiły przypadki wydawania z opóźnieniem decyzji dotyczących przyznania podatnikom wnioskowanych ulg podatkowych, oraz nieprzekazania lub przekazania z opóźnieniem Prezesowi UOKiK³ sprawozdań o przyznaniu pomocy de minimis.

Stwierdzone nieprawidłowości niejednokrotnie miały przyczyny o charakterze organizacyjnym (np. spiętrzenie obowiązków pracowników, ich nadmiar, zaniechanie działań w okresach absencji pracowników), co wskazuje na potrzebę wprowadzenia takich rozwiązań, które umożliwią rzetelną i prawidłową realizację zadań. Z kolei wskazywanie jako przyczyny nieprawidłowości omyłek i niedopatrzeń może świadczyć o ustaleniu niewystarczających mechanizmów kontroli zarządczej. Stwierdzone w kontroli nieprawidłowości wskazują, że sprawowany nadzór, choć formalnie prawidłowy, nie był jednak w pełni skuteczny.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Ustalanie i pobór dochodów własnych

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu prowadzenie spraw z zakresu podatku i opłat lokalnych, sporządzanie decyzji w sprawie wymiaru podatku, weryfikowanie składanych przez podatników deklaracji i informacji, rozpatrywanie spraw związanych z ulgami w podatkach, a także prowadzenie monitoringu i spraw związanych z windykacją należności podatkowych przypisano Wydziałowi Finansowemu.

(akta kontroli str. 150-178)

1. W latach 2019-2022 dochody własne Miasta i Gminy Staszów (Gmina) wzrosły o 61,6% i wyniosły odpowiednio: 46 709,1 tys. zł, 52 133,3 tys. zł, 65 109 tys. zł oraz 75 499,5 tys. zł. Ich procentowy udział w odniesieniu do dochodów ogółem także się zwiększał i wynosił odpowiednio: 39,4%; 41,5%, 43,5% oraz 53,1%.

Dochody z tytułu podatków wzrosły nieznacznie, tj. od 13 209 tys. zł w 2019 r. do 14 845,8 tys. zł w 2022 r. (12%). Dochody z tytułu opłat w latach 2019-2022 były na podobnym poziomie i kształtowały się pomiędzy 361,1 tys. zł (2021 r.), a 492,6 tys. zł (2019 r.). Również wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i osób prawnych (CIT) pozostawała w okresie 2019-2022 na podobnym poziomie i w przypadku PIT kształtowała się pomiędzy 21 246,9 tys. zł (2020 r.) a 23 656,7 tys. zł (2021 r.), zaś w przypadku CIT pomiędzy 692,1 tys. zł (2020 r.) a 974,1 tys. zł (2022 r.).

Pozostałe dochody miały największy wpływ na wzrost dochodów własnych, gdyż wzrosły z 10 105,9 tys. zł w 2019 r. do 35 987,1 tys. zł w 2022 r., tj. o 356,1%, w czym największy udział miały:

- środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin pozyskane z innych źródeł oraz środki otrzymane z państwowych funduszy celowych, które wzrosły odpowiednio z 2 057,4 tys. zł do 18 831,8 tys. zł, tj. o 915,3%;
- dochody z majątku Gminy, które wzrosły z 1 592,9 tys. zł do 5 958,4 tys. zł, tj. o 374%;
- opłaty za korzystanie ze środowiska, które wzrosły z 751,2 tys. zł do 3 072,7 tys. zł, tj. o 409%.

W żadnej z kategorii nie odnotowano znaczącego spadku dochodów.

(akta kontroli str. 144-146)

W ocenie Burmistrza największy wpływ na wzrost dochodów własnych w latach 2019-2022 miały udziały w podatkach od osób fizycznych i prawnych, a nieco mniejszy wpływ z podatków i opłat. Nie bez znaczenia były również środki na dofinansowanie własnych inwestycji Gminy pozyskane z innych źródeł, m.in. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych czy Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Pandemia Covid-19, jak wyjaśnił Burmistrz, nie miała znaczącego wpływu na realizację dochodów własnych Gminy. *Zarejestrowano ogólny wzrost tych dochodów a nieznaczne spadki w roku 2020 w odniesieniu do roku 2019 odnotowano z takich tytułów jak: podatek rolny, podatek od środków transportowych czy podatek od czynności cywilnoprawnych. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną (...) nie uzyskano w latach 2020-2022 dochodów w kwocie 266.827,44 zł (umorzenie w takiej wysokości zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę).*

(akta kontroli str. 345-350)

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

2. Urząd otrzymywał od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Staszowie (PINB) comiesięczne informacje o zakończeniu budowy i wydanych pozwoleń na ich użytkowanie. Przesyłane one były na podstawie § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 24 grudnia 2002 r. w sprawie informacji podatkowych⁵ i zawierały kserokopie zawiadomień o zakończeniu budowy z terenu Miasta i Gminy Staszów złożone w PINB w miesiącu poprzedzającym, w stosunku do których nie zgłoszono sprzeciwu co do użytkowania, oraz kserokopie wniosków o udzieleniu pozwolenia na użytkowanie. Od 1 lutego 2019 r. do stycznia 2023 r. przesłano 47⁶ ww. informacji za lata 2019-2022 dotyczących łącznie 383 zawiadomień o zakończeniu budowy i 34 zawiadomienia o udzieleniu pozwolenia na użytkowanie.

(akta kontroli str. 186-188)

Szczegółowej analizie poddano 80 zawiadomień o zakończeniu budowy, dotyczących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których budowę zakończono w miesiącach maj-grudzień w latach 2019-2022 (po 20 z każdego roku). Stwierdzono, że we wszystkich przypadkach właściciele nieruchomości złożyli deklarację/informację podatkową, jednak w 28 przypadkach deklaracje te zostały złożone po terminie, a średni czas opóźnienia wyniósł 174,5 dnia (od 7 do 662 dni). W 13 przypadkach Urząd wezwał podatnika do złożenia deklaracji/informacji celem wyegzekwowania od podatników ich złożenia i naliczenia im podatku od nieruchomości. W 15 przypadkach takich działań nie podjęto pomimo tego, że w 9 z nich upłynęło ponad 30 dni od wymaganego terminu (średnio 144 dni). Szerzej opisano to w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt. 1.

(akta kontroli str. 186-191)

W pięciu przypadkach podatnik składając deklarację jako rok zakończenia budowy podał rok następujący po faktycznym roku zakończenia budowy. W jednym z tych przypadków pracownik Urzędu zweryfikował dane i podatnik dokonał stosownej zmiany w deklaracji. W pozostałych czterech takich działaniach nie podjęto, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt. 2a. We wszystkich analizowanych przypadkach prawidłowo ustalono kwotę należnego podatku, przy czym w ww. czterech przypadkach dotyczących 2020 r. nie naliczono podatku za 2021 r.

(akta kontroli str. 186-188)

W latach 2019-2022 w Gminie zakończono budowę 306 budynków (odpowiednio w kolejnych latach: 61, 83, 85 i 77), dokonano 295 zgłoszeń o zakończeniu budowy (odpowiednio: 60, 81, 82 i 72) i wydano 11 pozwoleń na użytkowanie budynku (odpowiednio: 1, 2, 3 i 5). W 34 przypadkach (11%) podatnicy nie zgłosili nieruchomości do opodatkowania, a Urząd pomimo posiadania ww. informacji od PINB, do czasu kontroli NIK nie wszczął postępowań podatkowych w celu naliczenia podatku od nieruchomości. Jedynie w stosunku do 12 podatników do końca 2022 r. wysłano 14 wezwań⁷ do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości. W trakcie kontroli NIK w odniesieniu do pozostałych 22 podatników w okresie 5 kwietnia – 9 maja 2023 r. wysłano wezwania do 21 podatników. W ww. okresie wysłano też kolejne wezwania do 9 z 11 podatników (pominięto podatników, którzy odebrali wezwania 20 i 23 grudnia 2022 r.). Szerzej zagadnienie to opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt. 3.

(akta kontroli str. 566, 611-696)

3. W latach 2019-2022 podatnicy złożyli łącznie 2896 informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, z czego:

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 68 ze zm.

⁶ W czerwcu 2019 r. przesłano informacje za kwiecień i maj 2019 r.

⁷ Do dwóch podatników wysłano po dwa wezwania

- osoby fizyczne złożyły łącznie 2363 informacji w sprawie podatku od nieruchomości (odpowiednio: 1011, 411, 517 i 424), a liczba wydanych w tym okresie decyzji wyniosła łącznie 34 092 (odpowiednio: 8427, 8404, 8473 i 8788),
- osoby prawne złożyły łącznie 533 deklaracji na podatek od nieruchomości (odpowiednio: 134, 148, 115 i 136),
- jednostki organizacyjne oraz spółki niemające osobowości prawnej złożyły łącznie 269 deklaracji na podatek od nieruchomości (odpowiednio: 51, 84, 67 i 67).

(akta kontroli str. 697)

Analiza 40 spraw dotyczących monitorowania przez Urząd wywiązywania się przez podatników z obowiązków w zakresie składania dokumentów potwierdzających wystąpienie okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego⁸, wykazała, że żadna z 20 osób fizycznych nie złożyła informacji w terminie, z czego jedna ze złożeniem informacji spóźniła się 3 dni, a w przypadku pozostałych 19 spóźnienie wyniosło od 38 do 255 dni. W przypadku 20 osób prawnych 6 podmiotów złożyło deklarację terminowo, 8 deklarację złożyło od 1 do 14 dni po wymaganym terminie, a 6 deklarację złożyło od 48 do 249 dni po wymaganym terminie. Na 25 informacji/deklaracji, które wpłynęły z opóźnieniem powyżej 30 dni Urząd wysłał (średnio po ponad pół roku) wezwania do złożenia informacji/deklaracji do 17 podatników, co opisano w punkcie 4 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

We wszystkich przypadkach dokonywano czynności sprawdzających poprawność danych zawartych w informacjach/deklaracjach otrzymanych od podatników. Polegały one m.in. na porównaniu danych ujętych w informacjach/deklaracjach z danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków lub aktami notarialnymi. W zbadanych przypadkach, na formularzach deklaracji w sekcji przeznaczonej na adnotacje organu podatkowego, znajdowały się zapisy potwierdzające sprawdzenie deklaracji w zakresie wynikającym z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁹.

Żadna informacja/deklaracja nie zawierała błędów rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.

(akta kontroli str. 698-716)

W sprawie niezłożenia metryk sprawy Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła: (...) w zbadanych przypadkach nie ma (takiego) obowiązku (...) [gdyż] nie doszło do wszczęcia postępowania podatkowego. Jak wynika z art. 171a Ordynacji podatkowej chodzi o metrykę sprawy w postępowaniu podatkowym. W art. 171a § 2 ww. ustawy ustawodawca wyraźnie wskazał, że, w treści metryki sprawy wskazuje się wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu podatkowym (...). Art. 165 § 1 ww. ustawy mówi, że postępowanie podatkowe wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu. Natomiast jak stanowi art. 165 § 3 ww. ustawy datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi podatkowemu, z zastrzeżeniem art. 165a. Nie można uznać, że złożenie deklaracji podatkowej wszczyna postępowanie podatkowe. Podatnik sam oblicza kwotę podatku i jest zobowiązany do jej zapłaty a organ podatkowy w tym przypadku nie wydaje decyzji. Natomiast w przypadku, gdy złożona deklaracja będzie budziła wątpliwości organu podatkowego a podatnik nie złoży skutecznie poprawnej korekty deklaracji podatkowej, organ podatkowy będzie zobligowany do wszczęcia postępowania w drodze postanowienia zgodnie z art. 165 § 2 Ordynacji podatkowej. (...) samo złożenie deklaracji nie wszczyna postępowania podatkowego i nie rodzi

⁸ Próba obejmowała po 20 spraw dot. osób fizycznych i 20 dot. osób prawnych i podmiotów nieposiadających osobowości prawnej (po 5 dla każdego roku objętego kontrolą).

⁹ Dz.U. z 2022 r., poz.2651 ze zm.

obowiązku założenia metryki sprawy. Metryka sprawy dotyczy tylko postępowania podatkowego.

W Urzędzie metryki sprawy były prowadzone w stosunku do podatników, którzy złożyli błędne deklaracje podatkowe i ich nie skorygowali przez co organ podatkowy wszczął z urzędu postępowanie podatkowe doręczając podatnikom postanowienie o którym mowa w art. 165 § 2 Ordynacji podatkowej.

(akta kontroli str. 1640-1651)

W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęło ogółem 1 497 informacji od osób fizycznych, po otrzymaniu których wydano tyle samo decyzji podatkowych. Wpłynęło również 618 deklaracji od osób prawnych związanych z wystąpieniem okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego od nieruchomości.

(akta kontroli str. 140)

4. Na terenie Miasta i Gminy Staszów w latach 2019-2022 zarejestrowanych było odpowiednio 1900, 1945, 2021 i 2073 podmiotów gospodarczych. Jak oświadczył Piotr Mastalerz, podinspektor ds. działalności gospodarczej, *Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) nie jest systemem statystycznym i nie dysponuje zestawieniami archiwalnymi dotyczącymi przedsiębiorców. Nie jest możliwe ustalenie liczby przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w miejscu zamieszkania na terenie Gminy w latach 2019-2022.*

Analizie poddano decyzje podatkowe wydane przez Burmistrza dla 50 różnych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w miejscu zamieszkania w celu ustalenia czy podatek od nieruchomości naliczono im wg właściwych stawek. Ustalono w powyższych decyzjach Burmistrza były zgodne ze stawkami określonymi uchwałach Rady Miejskiej w Staszowie w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości¹⁰ oraz nie przekraczały górnych stawek określonych w obwieszczeniach Ministra Finansów¹¹ w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych:

- na rok 2019 z dnia 25 lipca 2018 r.¹²;
- na rok 2020 z dnia 24 lipca 2019 r.¹³;
- na rok 2021 z dnia 23 lipca 2020 r.¹⁴;
- na rok 2022 z dnia 22 lipca 2021 r.¹⁵.

(akta kontroli str. 184-185, 344)

Jak podali w wyjaśnieniach Burmistrz oraz Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego w latach 2019-2022 *nie przeprowadzono żadnej kontroli u podatników, ponieważ prawidłowość określania przez podatników stanu faktycznego podlegającego opodatkowaniu stwierdzana była w wyniku analizy akt, ewidencji gruntów i budynków Gminy oraz innych dokumentów. Ponadto również z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z pandemią Covid-19 takie kontrole nie były przeprowadzane.*

(akta kontroli str. 345-350, 1227-1235)

Fakt, że podatnik prowadzi działalność w miejscu zamieszkania, ustalano, jak wyjaśniła Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego *na podstawie danych zawartych w ewidencji gruntów i budynków, danych z centralnej ewidencji działalności*

¹⁰ nr XXXIV/280/16 z dnia 28 listopada 2016 r. (stawki obowiązujące do końca 2019 r.) oraz nr XVII/147/2019 z dnia 26 listopada 2019 r. (stawki obowiązujące do końca 2022 r.)

¹¹ Na rok 2022 Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej

¹² M.P. z 2018 r., poz. 745

¹³ M.P. z 2019 r., poz. 738

¹⁴ M.P. z 2020 r., poz. 673

¹⁵ M.P. z 2021 r., poz. 724

gospodarczej oraz złożonych przez podatników informacji w sprawie podatku od nieruchomości.

(akta kontroli str. 1227-1235)

5. Analiza dokumentacji związanej z wydaniem przez Burmistrza 20 decyzji¹⁶ podatkowych dotyczących podatku od nieruchomości wykazała m.in., że:

- we wszystkich przypadkach dokonywano czynności sprawdzających poprawność danych zawartych w deklaracjach otrzymanych od podatników. Polegały one m.in. na porównaniu danych ujętych w deklaracji z danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków lub aktami notarialnymi. W zbadanych przypadkach, na formularzach deklaracji w sekcji przeznaczonej na adnotacje organu podatkowego, znajdowały się zapisy potwierdzające sprawdzenie deklaracji w zakresie wynikającym z art. 272 Ordynacji podatkowej;
- w aktach żadnej ze spraw nie prowadzono metryki sprawy, gdyż nie było takiego obowiązku zgodnie z § 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie rodzajów spraw, w których jest wyłączony obowiązek prowadzenia metryki sprawy¹⁷;
- dane zawarte w decyzjach podatkowych, będących podstawą wymiaru podatku, były zgodne z danymi wynikającymi z dokumentów źródłowych;
- decyzje podatkowe wydane w 20 zbadanych sprawach były poprawne pod względem rachunkowym, formalnym i merytorycznym. Wydane zostały wobec wszystkich osób będących właścicielami nieruchomości. Wskazano w nich rodzaj zobowiązania podatkowego (podatek od nieruchomości, ewentualnie także rolny i leśny) oraz kwotę do zapłaty, a także podział na płatności w ratach i terminy ich wymagalności. Obliczone kwoty podatku wynikały z podstawy opodatkowania ustalonej na podstawie informacji podatnika, obowiązujących stawek podatku w danym roku, ilości miesięcy za jakie był należny podatek oraz ewentualnych ulg przysługujących podatnikowi. Zastosowane stawki podatku od nieruchomości¹⁸ były zgodne z obowiązującymi uchwałami Rady Miejskiej w Staszowie¹⁹. Zbadane decyzje były zgodne z art. 210 Ordynacji podatkowej, tj. zawierały oznaczenia organu podatkowego, datę wydania, oznaczenie stron, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o trybie odwoławczym oraz podpis osoby upoważnionej;
- decyzje podatkowe zostały przekazane podatnikom w terminach umożliwiającym zapłatę podatku w ustawowym terminie płatności I raty do 15 marca, o czym mowa w art. 6 ust. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych lub w terminie wskazanym w decyzji.

(akta kontroli str. 698-702, 717-737, 1640-1647)

6. W Urzędzie prowadzono bazę podatkową z liczbą pojazdów podlegających opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych w aplikacji Moduł POST.

(akta kontroli str. 179-183, 463-464, 479, 482-483, 486-487, 505, 507)

W okresie objętym kontrolą Urząd otrzymywał comiesięczne informacje o zarejestrowanych i wyrejestrowanych pojazdach przekazywane przez Starostę Powiatowego w Staszowie (Starosta), przekazywane zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie informacji podatkowych²⁰. Informacje te zawierały dane określone w § 5 ust. 2 ww. rozporządzenia.

¹⁶ Po 5 z każdego roku objętego kontrolą.

¹⁷ Dz. U. z 2018 r., poz. 370

¹⁸ Nie weryfikowano stawek podatku rolnego i leśnego

¹⁹ Uchwały nr XXXIV/280/16 z 28 listopada 2016 r. (obowiązująca do końca 2019 r.) oraz nr XVII/147/2019 z 26 listopada 2019 r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości.

²⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 68 ze zm.

Szczegółowej analizie poddano 20 informacji przekazanych przez Starostę za miesiące luty-czerwiec każdego roku objętego kontrolą. Zgodnie z tymi informacjami zarejestrowanych pojazdów było 162, a wyrejestrowanych 73. Stwierdzono, że 14 pojazdów z ww. nie zostało objętych podatkiem lub nie zostały one zgłoszone w celu objęcia podatkiem od środków transportowych. Należna kwota podatku z tego tytułu na koniec 31 grudnia 2022 r. wyniosła 17,9 tys. zł oraz odsetki w kwocie 3,9 tys. zł (zagadnienie opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt. 5a).

(akta kontroli str. 565, 567-568)

7. Z powyższych informacji przekazanych przez Starostę szczegółowej analizie poddano 100 pojazdów²¹, których właściciele powinni złożyć deklarację na podatek od środków transportowych. W wyniku analizy stwierdzono, że:

- a) w 16 przypadkach podatnicy nie złożyli deklaracji podatkowej²², z czego jeden przypadek dotyczył podatnika, który omyłkowo znalazł się w informacji przekazanej przez Starostę, a jeden z podatników złożył oświadczenie, że dwa zakupione przez niego pojazdy są wykorzystywane do celów rolniczych. Zagadnienie opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt. 5a;
- b) z pozostałych 84 deklaracji w przypadku 17 podatników²³ przyjęto deklaracje złożone na formularzu niezgodnym ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru deklaracji na podatek od środków transportowych²⁴, co opisano w pkt. 6 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- c) z 84 deklaracji 30 złożono terminowo (tj. do 15 lutego danego roku podatkowego lub w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego, zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych²⁵), a 54 po terminie ze zwłoką od 1 do 338 dni, co opisano w pkt. 5b sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- d) dane ujęte w deklaracjach były zgodne z danymi zawartymi w ewidencji podatkowej Urzędu oraz w informacjach o pojazdach zarejestrowanych i wyrejestrowanych otrzymanych przez Urząd od Starosty;
- e) w 32 na 88 przypadków dokonano aktualizacji bazy podatkowej po 30 dniach od daty wpływu informacji od Starosty (od 35 do 260 dni);
- f) stawki podatku wykazane w deklaracjach odpowiadały stawkom uchwalonym na dany rok przez Radę Miejską, a obliczona na ich podstawie wysokość podatku była prawidłowa, przy czym w czterech przypadkach podatnicy wykazali większą stawkę podatku niż stawka należna. W przypadku trzech pojazdów podatnicy złożyli w tym samym roku stosowną korektę²⁶, a w jednym przypadku takiej korekty nie złożono²⁷, co opisano w pkt. 2b sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- g) prawidłowo dokonano przypisu należności z tytułu podatku, a wpłaty każdorazowo księgowano zgodnie z przyjętymi w Urzędzie zasadami rachunkowości;
- h) w 82 przypadkach podatnicy powinni wpłacić zadeklarowany podatek²⁸, z tego w przypadku jednego podmiotu gospodarczego w odniesieniu do podatku

²¹ Z 20 informacji (po 5 z każdego roku objętego kontrolą) wybrano po 5 pojazdów (przyczepy, samochody ciężarowe, autobusy, naczepy, ciągniki siodłowe)

²² Pozycje 1, 10, 17, 18, 26, 29, 38, 43, 44, 46, 49, 62, 70, 75, 76, 92 zestawienia.

²³ Pozycje 2, 3, 5, 7, 13, 20, 23, 31, 34, 41, 45, 47, 54, 56, 72, 81, 89 zestawienia.

²⁴ Dz.U. poz. 2436.

²⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 70.

²⁶ Pozycje 4, 97 i 100 zestawienia.

²⁷ Pozycja 48 zestawienia.

²⁸ Pominięto 16 przypadków, w których podatnicy nie złożyli deklaracji oraz 3, w których podatnicy wykazali zerową kwotę podatku

dotyczącego ośmiu środków transportowych²⁹ decyzją Burmistrza z 30 października 2020 r. nastąpiło w całości wygaśnięcie podatku za lata 2019-2020, a decyzją z 30 grudnia 2022 r. zaległy podatek za lata 2021-2022 odroczone do 29 czerwca 2023 r. W jednym przypadku należny podatek ściągął Urząd Skarbowy w Staszowie. W przypadku podatku od pozostałych 73 środków transportu 33 podatników zapłaciło podatek jednorazowo, z czego 24 po wymaganym terminie (od 8 do 392 dni). W przypadku 40 podatników, którzy podatek płacili w dwóch ratach, na 80 wpłaconych rat 49 wpłacono po terminie (od 1 do 189 dni);

- i) spośród 74 nieterminowo wpłaconych kwot podatku (na 113), w 31 przypadkach podatnicy spóźnili się z terminem zapłaty nie więcej niż 30 dni (od 1 do 29 dni); dla pozostałych 43 wpłat podatku terminy zostały przekroczone od 36 do 392 dni. W przypadku 25 podatników pobrano od nich należne odsetki od dokonanych przez nich 30 wpłat. Kosztami upomnienia zostało obciążonych 8 podatników;
- j) kwoty, które wpłynęły na rachunek Urzędu były zgodne z kwotami wykazanymi w deklaracjach podatkowych.

(akta kontroli str. 246-343)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła:

– w odniesieniu do punktu e): *aktualizacja bazy podatkowej pojazdów dokonywana jest niezwłocznie po złożeniu przez podatnika deklaracji na podatek od środków transportowych, a nie na podstawie informacji uzyskiwanych ze Starostwa Powiatowego w zakresie podatku od środków transportowych. Ustawodawca tej kwestii nie uregulował w przepisach prawa. Tak prowadzona forma aktualizacji bazy podatkowej nie jest sprzeczna z prawem;*

– w odniesieniu do punktu i): *w celu wyegzekwowania należnego podatku 8 podatnikom doręczono upomnienie. W pozostałych przypadkach nie podejmowano działań ponieważ podatnicy z opóźnieniem złożyli deklaracje podatkowe i w ślad za deklaracjami regulowali podatek albo wpłaty dotyczyły okresu, w którym jest zwiększone natężenie pracą związane z wymiarowaniem zobowiązań podatkowych. Dodatkowo pandemia wpłynęła również na opóźnienia w realizacji zadań.*

W trzech przypadkach³⁰ pracownik przez przeoczenie nie pobrał należnych odsetek za zwłokę. W pozostałych odsetki za zwłokę nie zostały naliczone ponieważ ich wartość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej i zgodnie z art. 54 § 1 pkt. 5 Ordynacji podatkowej nie podlegają wpłacie. Kosztami upomnienia obciążono tylko 8 podatników ponieważ tylko te upomnienia zostały doręczone podatnikom. Pozostałym podatnikom nie doręczono upomnień ponieważ z opóźnieniem złożyli deklaracje (...). Ponieważ podatnicy zapłacili zobowiązanie podatkowe nie było już podstaw prawnych do doręczania podatnikom upomnień i obciążania ich kosztami.

(akta kontroli str. 1227-1235)

Dodatkową analizą dotyczącą składania deklaracji podatkowych od środków transportu objęto 20 podatników, których obowiązek podatkowy powstał przed 2019 r. Podatnicy ci za lata 2019-2022 powinni złożyć 72 deklaracji podatkowych. Dwóch podatników nie złożyło ośmiu deklaracji za lata 2020-2022, a jeden za lata 2021-2022, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* (pkt 5c).

W pozostałych 64 przypadkach deklaracje zostały złożone, z czego terminowo złożono 25 deklaracji. W odniesieniu do 39 złożonych przez podatników po

²⁹ W przypadku jednego z tych środków transportu podmiot nie złożył również deklaracji podatkowej

³⁰ Pozycje w zestawieniu 37, 39 i 89.

ustawowym terminie, w 15 przypadkach opóźnienie wyniosło nie więcej niż 30 dni (od 1 do 23 dni). W pozostałych 24 przypadkach, w których opóźnienie wyniosło ponad 30 dni (od 37 do 286 dni), w 8 przypadkach Urząd nie wysłał do podatników wezwań do złożenia deklaracji, gdyż jak wyjaśniła Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego nastąpiło skumulowanie zadań do wykonania, w związku z panującą pandemią. Ponadto deklaracje te zostały złożone i nie było już podstaw prawnych do podejmowania działań w tym zakresie.

W pozostałych 16 przypadkach wysłano wezwania, z czego w przypadku jednego z podatników dwukrotnie. Ponadto w przypadku podatników, którzy nie złożyli deklaracji podatkowych wysłano 6 wezwań, z czego 2 w trakcie kontroli NIK.

W przypadku kwot wynikających ze złożonych deklaracji podatkowych zostały one (poza jednym przypadkiem, w którym należność została wyegzekwowana przez Urząd Skarbowy) wpłacone przez podatników w kwotach wynikających z kwot zadeklarowanych. W terminie podatnicy dokonali 35 z należnych 106 wpłat. W odniesieniu do 71 nie dokonanych w terminie wpłat, w 30 przypadkach opóźnienie wyniosło nie więcej niż 30 dni (od 1 do 30 dni), a w pozostałych 41.

(akta kontroli str. 779-782, 1227-1235)

8. W latach 2019-2022 Gmina:

- sprzedała 194 nieruchomości za łączną kwotę 9945,3 tys. zł, z czego: w 2019 r. 20 nieruchomości na kwotę 938,5 tys. zł, w 2020 r. 122 nieruchomości na kwotę 1179,5 tys. zł; w 2021 r. 17 nieruchomości na kwotę 2928,3 tys. zł i w 2022 r. 35 nieruchomości na kwotę 4898,9 tys. zł;
- zawarła 671 umów dzierżawy nieruchomości uzyskując łącznie wpływ w kwocie 1068,1 tys. zł, z czego odpowiednio w kolejnych latach: 204 – 237 tys. zł; 189 – 271,1 tys. zł; 111 – 232,4 tys. zł; 167 – 327,6 tys. zł);
- zawarła 157 umów najmu uzyskując wpływ w kwocie 169,2 tys. zł, z czego w poszczególnych latach odpowiednio: 138 – 32,7 tys. zł; 3 – 72,8 tys. zł; 5 – 46,7 tys. zł; 11 – 17,1 tys. zł;
- dokonała zamiany dwóch nieruchomości, z czego uzyskała łącznie 13, 7 tys. zł (5,7 tys. zł w 2020 r. i 8 tys. zł w 2022 r.).

(akta kontroli str. 509)

9. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały dwa plany wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, na lata 2019-2021 i 2022-2024, przyjęte zarządzeniami Burmistrza³¹. W obu przypadkach zawierały one elementy określone w art. 25 ust. 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r o gospodarce nieruchomościami³², tj. m. in. zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu, prognozę udostępnienia i nabywania nieruchomości wraz z planowanymi dochodami oraz program zagospodarowania nieruchomości. Plany te nie były aktualizowane, gdyż jak wyjaśnili Burmistrz i Kierownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa nie było do tego podstaw prawnych. *Art. 25 ustawy o gospodarce nieruchomościami zobowiązuje jedynie, w ust. 2, do sporządzania takich planów, a w ust. 2a, stanowi o opracowywaniu ich na okres 3 lat. Aktualizacja tych planów w przepisach nie jest przewidziana. (...) nie dokonywano czynności nie przewidzianych przez przepisy. Ponadto i tak nie wiadomo by było z jaką częstotliwością należałoby dokonywać aktualizacji. W dodatku wydaje się, że aktualizację tych planów załatwia już automatycznie zapis, że opracowuje się je na okres 3 lat. Podstawę podejmowania decyzji o dzierżawie lub sprzedaży nieruchomości, w myśl przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowiły przepisy zawarte w artykułach 13, 25 ust. 1, 27, 28, 32, 34, 35 i 37 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Sprzedaże jak*

³¹ Zarządzenia nr 33/2019 z 1 marca 2019 r. i nr 36/2022 z 24 marca 2022 r.

³² Dz. U. z 2023 r. poz 344.

i dzierżawy poprzedzone też były sporządzeniem i podaniem do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie wieczyste, najem, dzierżawę lub użyczenie. Warunkiem nieodzownym do dokonania obrotu nieruchomościami gminnymi jest właśnie umieszczenie ich w tym wykazie a nie w aktualizowanym planie wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości. Rola tego planu nie jest stanowienie podstawy prawnej do gospodarowania tym zasobem a służenie prawidłowej gospodarce tym zasobem.

(akta kontroli str. 43-89, 1456-1463)

10. W Gminie od 20 marca 2018 r. do 20 września 2021 r. obowiązywał *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Staszów na lata 2018-2022*³³. Od 21 września 2021 r. obowiązywał *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Staszów na lata 2021-2025*³⁴. Ww. wieloletnie programy zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 21 ust.2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego³⁵. Ww. programy nie były aktualizowane, gdyż jak wyjaśnili Burmistrz i Kierownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa *wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Staszów na lata 2018-2022 oraz następny na lata 2021-2025 nie były aktualizowane również z tego powodu, że przepisy nie przewidują ich aktualizacji*. Odniesiono się w analogiczny sposób do wyjaśnień dotyczących planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

(akta kontroli str.126-143, 1456-1463)

Ponadto Rada Miejska stosownymi uchwałami określiła zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy³⁶.

(akta kontroli str.23-42)

11. Szczegółowemu badaniu poddano 20 umów sprzedaży o największej wartości transakcji na łączną kwotę 5 964,5 tys. zł oraz 20 umów dotyczących wydzierżawiania i wynajmowania nieruchomości o największym rocznym czynszu dzierżawy bądź najmu zawartych przez Gminę w latach 2019-2022³⁷. W wyniku analizy stwierdzono, że w przypadku sprzedaży wszystkie operaty szacunkowe były sporządzone przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego. We wszystkich przypadkach sprzedaż tych nieruchomości, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, została poprzedzona sporządzeniem i podaniem do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży. W każdym przypadku ww. wykaz, a także wykazy dotyczące najmu i dzierżawy wywieszano na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń Urzędu, a informację o tym ogłaszano w prasie lokalnej obejmującej teren powiatu staszowskiego (Echo Dnia). W 36 przypadkach na 38³⁸ opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) wykaz nieruchomości przeznaczonej do zbycia/najmu/dzierżawy. W dwóch przypadkach nie opublikowano w BIP wykazu nieruchomości przeznaczonej do zbycia, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w punkcie 8*.

We wszystkich powyższych przypadkach przyjęto zgodny z uchwałami Rady Gminy tryb sprzedaży, wydzierżawienia oraz wynajmu nieruchomości. W odniesieniu do sprzedaży

³³ Uchwała nr LVII/491/18 z 27 lutego 2018 r.

³⁴ Uchwała nr XLIX/400/2021 z 20 sierpnia 2021 r

³⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 725

³⁶ Uchwała nr XL/318/08 z 6 listopada 2008 r. i nr XLIX/401/2021 z 20 sierpnia 2021 r.

³⁷ Po 5 umów sprzedaży z każdego roku i po 5 umów dzierżawy/najmu z pominięciem przypadków powtarzających się nabywców lub dzierżawców/najemców.

³⁸ W dwóch przypadkach Gmina, zgodnie z art. 35 ust. 1b ustawy o gospodarce nieruchomościami, nie miała obowiązku sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości (dzierżawa na czas oznaczony do 3 miesięcy).

w 8 przypadkach zastosowano ustny przetarg nieograniczony, w 11 przypadkach zastosowano tryb bezprzetargowy, gdyż nieruchomości m.in. były w użytkowaniu wieczystym, stanowiły dojazd do innych nieruchomości, były w dzierżawie oraz zostały sprzedane innemu następcy prawnemu. W jednym przypadku wyłoniono nabywcę w drodze rokowań.

Sprzedaż, dzierżawa i wynajem w przypadku wszystkich zbadanych nieruchomości była zgodna z ich przeznaczeniem określonym w *Wieloletniej prognozie finansowej Gminy*. Sprzedaż i dzierżawa nieruchomości uzależniona też była od wniosków o ich nabycie /dzierżawę.

Sprawdzeniu poddano terminowość wpłat i stwierdzono, że wszyscy dzierżawcy opłacili czynsz dzierżawny. W okresie 2019-2022 nie wystąpiły przypadki wydzierżawienia/wynajmu nieruchomości na czas nieoznaczony.

(akta kontroli str.510-564)

12. W żadnej z umów dotyczących dzierżawy oraz najmu nie zamieszczono postanowień dotyczących warunków waloryzacji czynszu, zasad ustalania odsetek umownych oraz zakresu odpowiedzialności za zniszczenie udostępnionego mienia, gdyż jak wyjaśnili Burmistrz i Kierownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa: *(...) ważnym aspektem wydzierżawiania bądź najmu nieruchomości jest to, że to na dzierżawcę bądź najemcę przeniesiony jest obowiązek właściwego zagospodarowania, bieżącego utrzymania i dbałości teren będący przedmiotem dzierżawy lub najmu, co zwalnia Gminę z obowiązku ponoszenia kosztów związanych z utrzymaniem tychże terenów. W umowach zawarte są zapisy nakładające na dzierżawcę obowiązek zapłaty odsetek ustawowych od nieterminowych płatności, warunki wypowiedzenia, zasady dzierżawy lub najmu osobom trzecim, a także obowiązek zwrotu nieruchomości w takim stanie, w jakim została wydana dzierżawcy bądź najemcy. Brak jest w umowach dzierżawy zapisu dotyczącego zakresu odpowiedzialności za zniszczenie udostępnionego mienia, gdyż przedmiotem dzierżawy jest sam grunt, a po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy spisywany jest protokół zdawczo- odbiorczy. Do pozostałych kwestii, nieuregulowanych umowami dzierżawy lub najmu zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego (zapis taki znajduje się w każdej z umów).*

(akta kontroli str. 510, 525, 1456-1463)

13. W okresie objętym kontrolą obowiązywały uchwały Rady w sprawie:

- zasad sprzedaży i wydzierżawiania nieruchomości gruntowych będących własnością gminy Staszów³⁹;
- ustalenia zasad wydzierżawiania nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata⁴⁰.

(akta kontroli str. 15-22)

14. W Gminie nie pobierano opłaty adiacenckiej. Burmistrz wyjaśnił, że *Gmina analizowała dokonane podziały pod kątem wzrostu wartości nieruchomości po jej podziale, podejmowała kroki zmierzające do naliczania opłaty adiacenckiej we wcześniejszych latach, zlecając wykonanie operatów szacunkowych. Ze względu na to, że koszty opracowania dokumentacji szacunkowej przewyższałyby wartość opłaty adiacenckiej, nie naliczano opłat adiacenckich. Ponadto w latach 2020- 2022 ze względu na panujący stan epidemiczny i wytyczne dotyczące wprowadzenia i stosowania ulg dla mieszkańców w trakcie trwania epidemii Covid-19 oraz wskazania rządu, aby nie obciążać mieszkańców dodatkowymi opłatami, Gmina nie rozważała możliwości naliczania opłaty adiacenckiej. W tym czasie Gmina zaangażowała się w udzielanie pomocy instytucjom i organizacjom zaangażowanym w zwalczanie panującej pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i w związku z tym nie zlecała*

³⁹ Uchwała Nr XXXIX/390/05 z 30 września 2005 r.

⁴⁰ Uchwała Nr VII/35/11 z 28 lutego 2011 r.

wykonywania operatów szacunkowych wzrostów wartości nieruchomości, będących podstawą do naliczania opłaty adiacenckiej gdyż środki finansowe zaangażowane były w pomoc w zwalczaniu pandemii. Gmina po przeanalizowaniu obecnej sytuacji ekonomicznej, trudności gospodarczych mieszkańców stanu epidemicznego związanego z COVID- 19, podejmie kroki związane z naliczeniem opłat adiacenckich od roku 2020. Mając na uwadze (powyższe), Gmina nie jest w stanie oszacować niezyskanych wpływów z tytułu opłaty adiacenckiej za lata 2019- 2022.

15. W Gminie nie pobierano opłaty planistycznej, gdyż jak wyjaśnił Burmistrz Gmina dla większości terenu nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w części, w której obowiązuje miejscowy plan nie było transakcji zbycia, wobec czego nie były naliczane opłaty planistyczne w latach 2019-2022 r. (...) nie było podstaw do naliczanie opłaty planistycznej w latach 2019- 2022.

(akta kontroli str. 144-146, 345-350)

16. W Gminie wprowadzono obowiązek wnoszenia opłat lokalnych: targowej oraz posiadania psów⁴¹.

17. W Gminie nie pobierano opłaty reklamowej, gdyż jak wyjaśnił Burmistrz ustanowienie dla mieszkańców Gminy dodatkowej opłaty wywołałoby społeczne niezadowolenie. W latach 2019 i 2020 zweryfikowano tylko liczbę reklam i tablic reklamowych na nieruchomościach stanowiących własność Gminy. Z przeprowadzonej analizy wynikało, że na nieruchomościach, których właścicielem jest Gmina umieszczonych było kilka reklam. Były to głównie reklamy umieszczone na budynkach, które Gmina oddała w użyczenie i dotyczyły reklamy tych podmiotów, które dysponowały budynkiem. Jednocześnie wskazują, że od dnia przeprowadzenia weryfikacji do dnia dzisiejszego większość reklam została usunięta. Nie analizowano wysokości ewentualnych wpływów jakie Gmina mogłaby uzyskać z tytułu opłaty reklamowej ponieważ nie było takiego obowiązku. Z uwagi na brak danych nie jest możliwe oszacowanie ewentualnych wpływów z tytułu opłaty reklamowej za lata 2019-2022.

(akta kontroli str. 144-146, 345-350)

Zgodnie z aneksem nr 1 do Karty zadań stanowiska pracy Kierownika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa od dnia 13 października 2020 r. ciążył na niej obowiązek prowadzenia rejestru reklam i spraw związanych z umieszczaniem reklam na nieruchomościach stanowiących mienie komunalne. Rejestru nie prowadziła, gdyż jak wyjaśniła: W dniu 28 stycznia 2020 r. uchwałą nr XX/215/2020 Rada Miejska w Staszowie podjęła tzw. uchwałę intencyjną, zgodnie z którą postanawia się o przygotowaniu przez Burmistrza Miasta i Gminy Staszów projektu uchwał, o której mowa w art. 37a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustalającej zasady i warunki sytuowania na terenie Gminy obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów z jakich mogą być wykonane. W tym samym roku przygotowany został projekt tzw. "uchwały krajobrazowej" oraz podjęte zostały czynności mające na celu oszacowanie ilości reklam znajdujących się na terenie miasta i Gminy oraz wprowadzenie rejestru reklam. Ze względu na braki kadrowe spowodowane pandemią koronawirusa, zweryfikowano tylko liczbę reklam i tablic reklamowych umieszczonych na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Staszów. Prace nad projektem uchwały zostały przerwane ze względu na pojawienie

⁴¹ Uchwała Nr XIX/179/16 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 14 stycznia 2016r. w sprawie opłaty targowej (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego poz. 355) oraz Uchwała Nr LXI/501/09 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie opłaty od posiadania psów (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego Nr 540, poz. 4083).

się licznych wątpliwości w zakresie stosowania tzw. "ustawy krajobrazowej", brak jednoznacznego i ukształtowanego orzecznictwa oraz przejrzystych wytycznych, które ułatwiłyby wprowadzenie regulacji krajobrazowych. Z dokonanej analizy wynikało, że liczne uchwały były unieważniane przez Wojewodów i Sądy. Ponadto Gmina przygotowuje Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, który w dużej mierze regulował będzie kwestie reklam oraz obiektów małej architektury, a po jego uchwaleniu wznowione zostaną prace związane z inwentaryzacją reklam na terenie miasta i gminy Staszów oraz na bieżąco prowadzony będzie rejestr reklam.

(akta kontroli str. 748-760, 1579)

18. W latach 2019-2022 nie przeprowadzono żadnej kontroli podatkowej u podatników.

(akta kontroli str. 345-350)

19. W celu zwiększenia dochodów własnych w Gminie wymierzano opłatę⁴² targową (199 tys. zł, 197,5 tys. zł, 152 tys. zł i 133,6 tys. zł) oraz opłatę od posiadania psów (1,7 tys. zł, 1,1 tys. zł, 1 tys. zł i 0,8 tys. zł). Ponadto od 2020 r. zwiększono stawki podatku od nieruchomości⁴³.

(akta kontroli str. 6-14, 144)

Skarbnik wyjaśniła, że nie były podejmowane inne działania w celu zwiększenia dochodów własnych ponieważ nie wydaje się słusznym obciążanie podatników dodatkowymi opłatami w sytuacji wystąpienia pandemii Covid-19 i związanych z tym skutkami finansowymi zarówno dla przedsiębiorców jak i innych osób. Ponadto wprowadzenie dodatkowych opłat wiąże się również z poniesieniem dodatkowych kosztów związanych z poborem wprowadzonych dodatkowych opłat.

(akta kontroli str. 1601-1605)

20. W okresie objętym kontrolą finansowe skutki obniżenia górnych stawek podatkowych wyniosły odpowiednio w kolejnych latach: 1091,1 tys. zł (z czego: 27,6 tys. zł w odniesieniu do podatku rolnego; 835 tys. zł w odniesieniu do podatku od nieruchomości, 228,5 tys. zł w odniesieniu do podatku od środków transportowych⁴⁴); 1024,7 tys. zł (odpowiednio: 85,3 tys. zł; 718, 4 tys. zł; 0 zł, 221,1 tys. zł); 1424,7 tys. zł (86,1 tys. zł, 1049,1 tys. zł; 289,5 tys. zł), 1919,4 tys. zł (128,1 tys. zł, 1416,8 tys. zł, 374, 6 tys. zł). W stosunku do dochodów podatkowych stanowiły one: 3%, 2,9%, 3,7%, 4,9%.

Skutki umorzenia zaległości podatkowych wyniosły odpowiednio: 0,9 tys. zł (z czego: 0,2 tys. zł podatek rolny; 0,8 tys. zł podatek od nieruchomości, 0 tys. zł podatek leśny; 0 zł podatek od środków transportowych); 127,3 tys. zł (odpowiednio: 0,6 tys. zł; 124,7 tys. zł, 0,1 tys. zł; 1,9 tys. zł); 101,9 tys. zł (0,5 tys. zł; 96,8 tys. zł, 0 tys. zł; 4,6 tys. zł); 33,9 tys. zł (0 zł, 26,3 tys. zł, 0 zł, 7,6 tys. zł). W stosunku do dochodów podatkowych stanowiły one: 0%, 0,36%, 0,26%, 0,09%.

(akta kontroli str. 738-747)

21. W latach 2019-2022 prowadzono analizy dotyczące sytuacji demograficznej Gminy oraz możliwości przeciwdziałania negatywnym tendencjom. Wyniki tych analiz zawarte były m.in. w:

- Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Staszów na lata 2015-2025⁴⁵;
- Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Staszów⁴⁶;

⁴² W nawiasach podano wartości opłat w latach 2019-2022.

⁴³ Uchwały Rady Miejskiej w Staszowie w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości: Nr XXXIV/280/16 z dnia 28 listopada 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego poz. 3650) oraz Nr XVII/147/2019 z dnia 26 listopada 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego poz. 4857)

⁴⁴ Nie było skutków finansowych dotyczących podatku leśnego w latach 2019-2022.

⁴⁵ https://www.bip.staszow.pl/pliki/2015/uchwaly/sesja_X/UCHWA%C5%81A%20NR%20X_77_15.pdf

⁴⁶ https://staszow.pl/pliki/2016/PLIKI_PDF/LPR_Staszow_28_06_2016.pdf

- Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Staszów na lata 2022-2030⁴⁷;
- Diagnozie na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Staszów⁴⁸;
- Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Staszów⁴⁹;
- Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa (MOF Staszowa)⁵⁰;
- raportach o stanie Miasta i Gminy Staszów za 2019 r., za 2020 r. i za 2021 r.⁵¹.

22. Mimo podejmowanych działań, liczba mieszkańców Gminy sukcesywnie malała i w latach 2018-2020⁵² wyniosła odpowiednio: 26 172, 26 023, 25 761, 25 336 i 25 041. W ww. okresie odnotowano spadek liczby mieszkańców o 1131 osób (4,3%). Wysokość wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych w ww. latach wprawdzie wzrosła i wynosiła odpowiednio: 19 876,2 tys. zł, 22 159,8 tys. zł, 21 246,9 tys. zł, 23 656,7 tys. zł, 23 236,8 tys. zł, jednak jej udział w dochodach ogółem oraz dochodach własnych spadał z roku na rok, tj. odpowiednio w latach 2018-2022 z 19,6% do 16,4% oraz z 48,3% do 30,8%. Należy podkreślić, że wpływ na to miał zwiększony udział w dochodach środków otrzymanych z państwowych funduszy celowych, które w latach 2018-2020 wzrosły z 60,3 tys. do 134,1 tys. zł, ale już w roku 2021 wyniosły 8423,5 tys. zł, a w 2022 r. 18 831,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 5, 144-146)

Zastępca Burmistrza Ewa Kondek wyjaśniła: *W związku z negatywnymi tendencjami demograficznymi, takimi jak proces starzenia się lokalnej społeczności oraz migracji młodych mieszkańców Gmina podejmuje działania ukierunkowane między innymi na zatrzymanie odpływu ludności, promowanie migracji powrotnej, tworzenie miejsc pracy, rozwijanie miejskiej infrastruktury, oferowanie programów edukacyjnych i kulturalnych, a także wspieranie rodzin i młodych ludzi. W odpowiedzi na te wyzwania Gmina stawia na tworzenie i przygotowywanie terenów inwestycyjnych, m.in. utworzenie Podstrefy Staszów w ramach Starachowickiej Strefy Ekonomicznej w Grzybowie, w celu rozwoju firmi tworzeniu miejsc pracy. W gminie powstają atrakcyjne tereny inwestycyjne, które przyciągają zarówno firmy zewnętrzne, jak i lokalne. Oferowane są między innymi ulgi podatkowe oraz inne korzyści dla przedsiębiorców, którzy zdecydują się inwestować w naszej Gminie. Powstawanie nowych miejsc pracy może przyczynić się do zatrzymania młodych mieszkańców i zachęcania do osiedlania się w naszym regionie. Aby stworzyć rodzinom jak najlepsze warunki do życia Gmina inwestuje w rozwój placówek oświatowych. Tworzone są nowe miejsca w żłobkach, klubikach dziecięcych, przedszkolach oraz szkołach, a wszystko po to, by zapewnić najmłodszym mieszkańcom, jak najlepszą, kompleksową opiekę. Samorząd inwestuje w zaplecze edukacyjne, co przekłada się na wysoki poziom nauczania. Gmina podejmuje również działania, których celem jest zachęcanie młodych rodzin do osiedlania się i pozostawania w naszym mieście. W zakresie mieszkalnictwa, by ułatwić młodym ludziom start w życiu, Gmina Staszów nawiązała współpracę z Krajowym Zasobem Nieruchomości (KZN) na utworzenie spółki Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa - SIM SMS (Śląskie, Małopolskie,*

⁴⁷ <https://www.bip.staszow.pl/pliki/2023/konsultacje/2.%20GPR.pdf>

⁴⁸ <https://www.bip.staszow.pl/pliki/2021/pozostale/2.3.%20Diagnoza.pdf>

⁴⁹

https://www.bip.staszow.pl/pliki/2016/uchwaly/XXIII/Uchwa%c5%82a%20N%20XXIII_207_16%20z%20dnia%2021%20kwietnia%202016.pdf

⁵⁰ <file:///C:/Users/arpaw/AppData/Local/Temp/diagnoza-sytuacji-spoolecznej-gospodarczej-i-przestrzennej-mof-staszowa.pdf>

⁵¹ https://www.bip.staszow.pl/pliki/2020/pozostale/Raport_2019_gotowy_na_strone.pdf

https://bip.staszow.pl/pliki/2021/pozostale/raport_2020.pdf

https://www.bip.staszow.pl/pliki/2022/pozostale/Raport_2021.pdf

⁵² Stan na 31 grudnia każdego roku.

Świętokrzyskie), której została udziałowcem. Gmina powierzyła Spółce SIM SMS Sp. z o.o. świadczenie usług polegających na wybudowaniu mieszkań, a także zarządzania nimi i ich wynajmie w ramach tej umowy. W Staszowie powstanie jeden budynek wielorodzinny przy ul. Mickiewicza, który składać się będzie z 28 lokali mieszkalnych. Aby zachęcić mieszkańców do pozostania w Gminie, a także przyciągnąć nowych ludzi, samorząd inwestuje w przestrzeń społeczną, na przykład bezpieczne place zabaw, czy też atrakcyjne zielone tereny rekreacyjne. Gmina prowadzi również działania w zakresie kultury, które zapewniają atrakcyjne i dostępne dla wszystkich różnorodne wydarzenia. Wszystkie te działania prowadzone są po to, by Gmina była miejscem przyjaznym do życia. Aktywności podejmowane w związku z zachodzącymi negatywnymi tendencjami demograficznymi są działaniami, które mogą przynieść efekty w przyszłości.

(akta kontroli str. 1464-1467)

23. Liczba podmiotów prowadzących działalność na terenie Gminy w latach 2018-2022 wg CEIDG wzrastała i wynosiła odpowiednio: 1862, 1900, 1945, 2021 i 2073, tj. w ww. okresie wzrosła o 211, tj. o 11,3%.

Wysokość wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych w ww. latach wynosiła odpowiednio: 651 tys. zł, 741,9 tys. zł, 692,1 tys. zł, 750,1 tys. zł, 974,1 tys. zł, tj. wzrosła w ww. okresie o 323 tys. zł (49,6%).

(akta kontroli str. 144-146, 344)

Zastępca Burmistrza podała w wyjaśnieniach, że w latach 2019 – 2022 podejmowano następujące działania w celu przyciągnięcia nowych podmiotów gospodarczych:

- promowanie terenów inwestycyjnych gminy Staszów, m.in. poprzez organizowanie/współorganizowanie konferencji, spotkań z przedsiębiorcami,
- organizowanie przetargów i/lub przygotowywanie materiałów dla SSE „Starachowice” S.A. w celu przeprowadzenia przez Strefę przetargów na sprzedaż terenów inwestycyjnych Gminy,
- stosowanie systemu zachęt w podatkach lokalnych, tj. zwolnienia w podatku od nieruchomości, w ramach pomocy de minimis na tworzenie nowych miejsc pracy - „ ... zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty, budynki lub ich części, budowle lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej i położone w Strefie „A” ... ”,
- udostępnianie przestrzeni na stronach internetowych Urzędu i jednostek powiązanych (ogłoszenia, linki),
- przekazywanie informacji o potencjale inwestycyjnym Gminy, czy to w kontaktach bezpośrednich z przedsiębiorcami – potencjalnymi inwestorami, czy też wysyłając stosowne materiały pocztą tradycyjną i/lub pocztą elektroniczną.

(akta kontroli str. 1464-1467)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nw. nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nierzetelnie weryfikowano otrzymywane od PINB informacje dotyczące zawiadomień o zakończeniu budowy i wydanych pozwoleń na użytkowanie ze składanymi przez właścicieli nieruchomości informacjami podatkowymi. Ustalono bowiem, że w latach 2019-2022 na 80 poddanych analizie przypadków w 28 właściciele nieruchomości nie złożyli informacji podatkowych w terminie do 14 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona (art. 6 ust. 6 w związku z art. 6 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych), z czego z 22 przypadków, kiedy deklaracje złożono po upływie 30 dni od wymaganego terminu w 9 w ogóle nie wysłano wezwania do złożenia deklaracji⁵³, a w pozostałych 13 wezwania wysłano dość

⁵³ Podatnicy złożyli deklaracje pomiędzy 49 a 233 dniem po ustawowym terminie (średnio: 144 dni po terminie)

późno, tj. pomiędzy 104 a 615 dniem od terminu złożenia deklaracji (średnio 204 dnia). W wyniku wysłanych wezwań podatnicy złożyli deklaracje pomiędzy 125 a 662 dniem po wymaganym terminie (średnio w 268 dniu).

(akta kontroli str. 186-191)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła: W 9 przypadkach nie wezwano podatników do złożenia deklaracji pomimo tego, że upłynęło ponad 30 dni od wymaganego terminu złożenia deklaracji podatkowej, a w pozostałych 13 wezwania były wysłane w późniejszym terminie, ponieważ w okresie styczeń-marzec występuje nadmierne obciążenie pracą, które jest związane z corocznym wymierzaniem podatków lokalnych. Natomiast ustawodawca zarówno w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych jak i ustawie Ordynacja podatkowa nie określił terminu w jakim organy podatkowe mają obowiązek wezwać do jej złożenia. Ponieważ jednak deklaracje zostały złożone nie było już podstaw prawnych do wysyłania wzywania.

(akta kontroli str. 1227-1235)

Odpowiedzialny z tytułu nadzoru Burmistrz wyjaśnił: *W 9 przypadkach nie wezwano podatników do złożenia deklaracji, pomimo tego, że upłynęło ponad 30 dni od wymaganego terminu złożenia deklaracji podatkowej, ponieważ ustawodawca zarówno w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych jak i Ordynacji podatkowej nie określił terminu w jakim organy podatkowe mają obowiązek wezwać do jej złożenia. Ponieważ jednak deklaracje zostały złożone nie było już podstaw prawnych do wysyłania wzywania.*

(akta kontroli str. 345-350)

2. W Urzędzie nierzetelnie zweryfikowano dane przedstawione w złożonych przez podatnika deklaracjach dotyczących podatku od nieruchomości i środków transportowych, tj.

a) w odniesieniu do podatku od nieruchomości podatnicy o numerach kartoteki 029/8085, 012/8012, 023/8258 i 002/8063 składając deklarację podali, że domy zostały oddane do użytku w 2021 r. podczas gdy były one użytkowane od 2020 r. Pracownicy Wydziału Finansowego nie zweryfikowali informacji zawartych w deklaracjach i wydane 2 lutego 2022 r. decyzje nie uwzględniały podatku za 2021 r.

(akta kontroli str. 186-240)

Zarówno Burmistrz, jak i Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśnili, że przez przeoczenie nie zweryfikowano danych przedstawionych w złożonych przez podatników deklaracjach.

(akta kontroli str. 345-350, 1297-1235)

Powyższą nieprawidłowość usunięto w trakcie kontroli NIK. W dniu 24 marca 2023 r. zostały wydane dla tych czterech podatników decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za 2021 r. w łącznej kwocie 364 zł, z czego dwóch podatników wpłaciło należny podatek (74 zł i 82 zł).

(akta kontroli str. 345-350, 1297-1254)

b) w odniesieniu do podatku od środków transportowych w przypadku jednego z podatników, który zadeklarował podatek w wysokości 2.000 zł i w takiej wysokości podatek uiszczył nie zweryfikowano, że należny podatek od tego środka transportu wynosił faktycznie 1.500 zł.

(akta kontroli str. 246-250,291)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła, że pracownik przeoczył datę pierwszej rejestracji na terytorium kraju. W trakcie kontroli (3 kwietnia 2023 r.)

podatnik złożył korektę deklaracji. Nadpłata podatku w kwocie 500 zł zostanie zaliczona na poczet bieżących zobowiązań podatkowych.

(akta kontroli str. 246-250, 291, 1227-1235, 1419-1424)

3. W Urzędzie nierzetelnie weryfikowano otrzymywane od PINB informacje dotyczące zawiadomień o zakończeniu budowy i wydanych pozwoleń na użytkowanie. Ustalono bowiem, że w latach 2019-2022 w 34 przypadkach właściciele nieruchomości nie zgłosili nieruchomości do opodatkowania, a Urząd pomimo posiadania ww. informacji od PINB, do czasu kontroli NIK, nie wszczął postępowań podatkowych w celu naliczenia podatku od nieruchomości. Wysłano jedynie wezwania do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości, z czego do 21 podatników wezwania te wysłano dopiero w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 566, 611-696)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła, że w *stosunku do podatnika, który zgłosił zakończenie budowy 29 listopada 2021 r. nie wszczęto postępowania podatkowego, nie podjęto działań w celu wyegzekwowania złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości, ponieważ informacja od PINB przez niedopatrzenie nie została przekazana pracownikowi do załatwienia. Do kolejnego z podatników zostały wysłane wezwania do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości, gdyż (...) dokonał on dwóch zakończeń budowy (budynek mieszkalny, budynek gospodarczy) i pracownik w jednym wezwaniu uwzględnił dwa zakończenia budowy. Przez przeoczenie pracownika w stosunku do dwóch zakończeń budowy nie wszczęto postępowania. (...) w pozostałych przypadkach nie wysyłano wezwania do złożenia informacji z uwagi na pandemię Covid-19, skumulowanie spraw do załatwienia. Ponadto od 1 lipca 2019 r. obowiązują nowe wzory deklaracji podatkowych wymagające większego nakładu pracy zarówno przy pomocy podatnikom w uzupełnieniu jak i ich sprawdzenia. W wyniku wysłanych wezwań w czasie kontroli w dniach 15-19 maja 2023 r. przez siedmiu podatników złożone informacje IN-1 o nieruchomościach i obiektach budowlanych.*

Takie same okoliczności wskazał w wyjaśnieniach Burmistrz.

(akta kontroli str. 1227-1235, 1295-1360, 1573-1578)

4. Niepodejmowanie lub podejmowanie z opóźnieniem działań wobec podatników składających nieterminowo informacje/deklaracje dotyczące wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego w przypadku podatku od nieruchomości.

Analiza 40 spraw, dotyczących monitorowania przez Urząd wywiązywania się przez podatników z obowiązków w zakresie składania dokumentów potwierdzających wystąpienie okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego⁵⁴ wykazała, że podatnicy w 25 przypadkach złożyli informację/deklarację z opóźnieniem wynoszącym powyżej 30 dni. Urząd wysłał wezwania do złożenia informacji/deklaracji do 17 podatników (średnio po ponad pół roku). Do 8 podatników w ogóle nie wysłano wezwań do przedłożenia informacji/deklaracji.

(akta kontroli str. 698-716)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła, że podatnicy zostali wezwani do złożenia informacji/deklaracji po upływie pomiędzy 30 a 217 dni oraz w 8 przypadkach nie wysłano wezwań do ich złożenia ze względu na ograniczenia związane z pandemią Covid-19 czy absencje chorobowe pracowników, realizowaniem pilniejszych spraw z zakresu np. udzielania ulg podatkowych. Pracownicy byli również odpowiedzialni za bieżącą obsługę podatników w innych

⁵⁴ Próba obejmowała po 20 spraw dot. osób fizycznych i 20 dot. osób prawnych i podmiotów nieposiadających osobowości prawnej (po 5 dla każdego roku objętego kontrolą).

sprawach, w tym z zakresu udzielania ulg podatkowych Ponadto zarówno w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych jak i Ordynacji podatkowej ustawodawca nie określił terminu w jakim organy podatkowe mają obowiązek wezwać do jej złożenia. Ponadto od 1 lipca 2019 r. obowiązują nowe wzory deklaracji podatkowych wymagające większego nakładu pracy przy pomocy podatnikom w ich uzupełnieniu jaki i ich sprawdzeniu. W odniesieniu do 8 przypadków, w których nie wysłano wezwań podatnicy złożyli deklaracje i nie było już podstaw prawnych do wysyłania wzywania. Fakt złożenia przez podatników informacji i deklaracji (...) z opóźnieniem (...) nie rodził dla budżetu Gminy żadnych skutków finansowych, ponieważ podatnikom zostały doręczone decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego od daty powstania obowiązku podatkowego. Natomiast osoby prawne w złożonych deklaracjach podatkowych zadeklarowały i obliczyły podatek od nieruchomości również od daty powstania obowiązku podatkowego.

(akta kontroli str. 1640-1646)

5. Niepodejmowanie działań wobec podatników nieskładających deklaracji na podatek od środków transportowych:

a) Z 20 informacji przekazanych przez Starostę za miesiące luty-czerwiec 2019-2022, które poddane były szczegółowej kontroli, wynika, że zarejestrowano 162 pojazdy. Stwierdzono, że 14 pojazdów⁵⁵ z ww. nie zostało objętych podatkiem lub nie zostały one zgłoszone w celu objęcia podatkiem od środków transportowych. Należna kwota podatku z tego tytułu na koniec 31 grudnia 2022 r. wyniosła 17,9 tys. zł oraz odsetki w kwocie 3,9 tys. zł

(akta kontroli str. 246-343, 565, 567-568)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła, że w przypadku sześciu pojazdów *pracownik przez przeoczenie nie dołożył starań, aby podatnicy złożyli deklarację na podatek od środków transportowych.* W odniesieniu do pozostałych ośmiu pojazdów wysłano do podatników co najmniej po jednym wezwaniu do złożenia deklaracji, ale do końca 2022 r. nie złożyli oni deklaracji. Zastępca Kierownika nadmieniła, że obowiązki z zakresu podatku od środków transportowych przejęła 29 października 2021 r. Dalsze czynności wobec ww. podatników nie były podejmowane z uwagi na pandemię Covid-19 i brak czasu.

W trakcie prowadzonej kontroli NIK podjęto stosowne działania w wyniku których w odniesieniu do 10 pojazdów podatnicy złożyli deklaracje podatkowe, z tego odniesieniu do 4 pojazdów wpłacili należny podatek (5084 zł) wraz z należnymi odsetkami obliczonymi do dnia wpłaty (1868 zł).

Jak podała Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego *kwota uszczuplenia podatku od środków transportowych wg stanu na 31 grudnia 2022 r. w odniesieniu do informacji przekazywanych przez Starostę za miesiące styczeń oraz lipiec-grudzień 2019-2022 wraz z należnymi odsetkami za zwłokę na 31 grudnia 2022 r. wynosi 16548 zł, w tym: należność główna 13506 zł, odsetki za zwłokę 3042 zł.*

(akta kontroli str. 1227-1235, 1361-1416)

b) Z objętych kontrolą 84 deklaracji 54 złożono po terminie wynikającym z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych ze zwłoką od 1 do 338 dni.

W odniesieniu do 33 podatników⁵⁶ którzy złożyli deklaracje z opóźnieniem ponad 30 dni, Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego w odpowiedzi na pytanie: *Jakie działania podjęto wobec tych podatników, a jeśli nie podjęto takich działań to dlaczego?* wyjaśniła: *Wobec 17 podatników, w przypadkach których opóźnienie*

⁵⁵ Z czego jeden zarówno w 2019 i 2020 roku.

⁵⁶ Pozycje w zestawieniu 5, 14, 16, 19, 21, 22, 27, 31, 32, 33, 39, 42, 48, 54, 55, 56, 58, 59, 61, 64, 65, 67, 68, 69, 71, 72, 74, 83, 84, 86, 90, 95, 98.

w złożeniu deklaracji na podatek od środków transportowych wyniosło ponad 30 dni wysłano wezwanie do złożenia deklaracji⁵⁷ (...). Ponieważ w pozostałych przypadkach deklaracje zostały złożone nie były prowadzone działania wobec tych podatników. Należy podkreślić, że ustawodawca (...) nie określił terminu, w jakim organy podatkowe mają obowiązek wezwać podatnika do jej złożenia.

(akta kontroli str. 1227-1235)

c) Dodatkową analizą dotyczącą składania deklaracji podatkowych od środków transportowych objęto 20 podatników, których obowiązek podatkowy powstał przed 2019 r. Podatnicy ci za lata 2019-2022 powinni złożyć 72 deklaracji podatkowych. Dwóch podatników nie złożyło deklaracji za lata 2020-2022, a jeden za lata 2021-2022.

(akta kontroli str. 779-782)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła w odniesieniu do poszczególnych podatników:

1. (...) pracownik nie podjął działań z uwagi na przeoczenie. W dniu 24 lutego 2023 r. podatnik złożył deklarację (...) tylko za 2020 r. z uwagi na wyrejestrowanie pojazdu 30 grudnia 2020 r. Kwota uszczuplenia podatkowego wynikająca z braku deklaracji za 2020 r. wynosi 1050 zł plus 262 zł odsetek za zwłokę obliczonych na 31 grudnia 2022 r.,;

2. (...) 6 kwietnia 2021 r. wysłano wezwanie do złożenia deklaracji (...). Nie zostało ono doręczone ponieważ pod wskazanym adresem podatnik jest nieznan. Ustalono, że aktem notarialnym z 18 maja 2020 r. podatnik sprzedał dom w którym mieszkał. Wnioskiem z dnia 19 września 2022 r. zwrócono się do Starostwa (...) o udzielenie informacji, czy podatnik figuruje w ewidencji jako właściciel pojazdu. Wnioskiem z 17 marca 2023 r. zwrócono się do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Staszowie o udzielenie informacji, jaki adres zamieszkania podatnik wskazuje w składanych deklaracjach (zeznaniach) podatkowych w latach 2021-2023. Obecnie nie jest znane miejsce zamieszkania ww. podatnika. Natomiast współwłaściciel przyczepy mieszka w Krakowie. Kwota uszczuplenia podatkowego przy założeniu, że podatnik mieszka na terenie Gminy za lata 2021-2022 wynosi (odpowiednio jak wyżej): 2112 zł i 286 zł;

3. (...) wysłano (trzy) wezwania do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych oraz w trakcie kontroli (12 kwietnia 2023 r.). Kwota uszczuplenia podatkowego za lata 2020-2022 wynosi: 3384 zł i 600 zł.

(akta kontroli str. 1227-1235, 1425-1455)

Podobne w treści wyjaśnienia złożył Burmistrz.

(akta kontroli str. 1573-1578)

6. Na 84 poddanych kontroli deklaracji 17⁵⁸ przyjęto na formularzu niezgodnym ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru deklaracji na podatek od środków transportowych⁵⁹.

(akta kontroli str. 246-252, 255, 257, 262, 267, 270, 276, 279, 286, 288, 290, 296, 298, 315, 322, 330)

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśniła, że (...) złożenie deklaracji na niewłaściwym wzorze nie może być utożsamiane z brakiem deklaracji. Na deklaracje należy spojrzeć w wymiarze materialnym i formalnym. W tym pierwszym jej istotą jest wskazanie kwoty podatku. Po drugie, mając na uwadze fakt, iż deklaracja ze stosownym pouczeniem stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego i prowadzenia egzekucji, powinna zawierać takie dane, aby było to możliwe. Z kolei w wymiarze formalnym deklaracja powinna być złożona na stosownym formularzu.

⁵⁷ Pozycje w zestawieniu: 14, 19, 33, 48, 58, 59, 61, 64, 65, 67, 68, 71, 72, 74, 84, 95, 98

⁵⁸ Pozycje 2, 3, 5, 7, 13, 20, 23, 31, 34, 41, 45, 47, 54, 56, 72, 81, 89 zestawienia.

⁵⁹ Dz.U. poz. 2436.

W sytuacji, gdy deklaracja nie spełnia wymogów formalnych (zły formularz), ale jest poprawna i kompletna w zakresie wskazanych w niej danych, to nie ma podstaw do uznania, że jej nie złożono. Wadliwy formularz deklaracji nie będzie stanowił przeszkody do prowadzenia egzekucji, albowiem wśród zarzutów, które można podnieść przeciwko prowadzeniu egzekucji art. 33 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji takiej sytuacji nie wymienia. Zatem złożenie deklaracji na niewłaściwym formularzu, jeżeli w wymiarze materialnym jest ona prawidłowa, nie pociąga za sobą żadnych negatywnych z punktu widzenia organu podatkowego skutków. Również z punktu widzenia podatnika należy przyjąć, iż jest zobowiązany do zapłaty podatku wskazanego w takiej deklaracji. Pogląd taki znajduje uzasadnienie w orzecznictwie sądów administracyjnych, w których wskazuje się, że wadliwość formularza nie może niweczyć skutków materialnych danej czynności (zob. wyrok NSA z dnia 11 maja 2001 r. sygn. akt III SA/765/00, wyrok NSA z dnia 29 marca 2001 r. sygn. akt I SA/Łd 168/99).

(akta kontroli str. 1227-1235)

Podobne w treści wyjaśnienia złożył Burmistrz.

(akta kontroli str. 1573-1578)

7. W latach 2019-2022 nie przeprowadzono żadnej kontroli u podatników, pomimo że zgodnie z art. 281 Ordynacji podatkowej, organy podatkowe pierwszej instancji przeprowadzają kontrolę podatkową u podatników, której celem jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Burmistrz wyjaśnił, że *prawidłowość określania przez podatników stanu faktycznego podlegającego opodatkowaniu stwierdzana była w wyniku analizy akt, ewidencji gruntów i budynków gminy Staszów i innych dokumentów. Ponadto również z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z pandemią Covid-19 takie kontrole nie były przeprowadzane.*

(akta kontroli str. 345-350)

W ocenie Skarbnik *nie ma potrzeby wprowadzania wewnętrznych uregulowań dotyczących prowadzenia kontroli podatkowej ponieważ ustawodawca w dziale VI Ordynacji podatkowej bardzo szczegółowo określił terminy i procedury przeprowadzenia kontroli podatkowej. Wewnętrzne uregulowania jedynie powieliłyby uregulowania zawarte w ustawie. Ostatnie kontrole przeprowadzone były w roku 2018. Sporządzono plan kontroli, z którym zapoznano pracowników. Od roku 2019 takie kontrole nie były przeprowadzone z uwagi na zewnętrzną kontrolę przeprowadzoną w w/w roku oraz pandemię koronawirusa Covid-19.*

(akta kontroli str. 1600-1605, 1621-1626)

Zdaniem NIK, pandemia może być jedynie częściowym usprawiedliwieniem braku kontroli w latach 2019-2022.

8. W Urzędzie w 2 przypadkach na 38 z 40 objętych kontrolą⁶⁰ nie opublikowano w BIP wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży⁶¹, pomimo że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości ww. wykaz i zamieszcza go na stronach internetowych właściwego Urzędu.

(akta kontroli str. 510-525)

⁶⁰ W 2 przypadkach nie było obowiązku publikowania wykazu.

⁶¹ data sprzedaży 26 kwietnia 2019 r., akt notarialny Repertorium A 1352/2019 oraz data sprzedaży 12 sierpnia 2020 r., akt notarialny Repertorium A 2322/2020

Burmistrz oraz Kierownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa wyjaśnili: *Brak publikacji w BIP dwóch wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży wynikał prawdopodobnie z niedopatrzenia pracownika prowadzącego wówczas sprawy związane ze sprzedażą nieruchomości. (...) wykazy te podane były do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń urzędu, a informacja o wywieszeniu tychże wykazów podana była w prasie.*

(akta kontroli str. 1456-1463)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie podejmowano działania na rzecz zwiększenia dochodów własnych Gminy. Zadania związane z ustalaniem i poborem podatków i opłat lokalnych, a także czynności sprawdzające poprawność danych w informacjach/deklaracjach składanych przez podatników były realizowane, choć wystąpiły przypadki zaniechania tej weryfikacji. Podatki, poza pojedynczymi wyjątkami, wymierzano we właściwej wysokości oraz uaktualniano bazy danych w zakresie podatków od nieruchomości oraz środków transportowych. Wystąpiły też przypadki niepodejmowania lub podejmowania z opóźnieniem działań wobec podatników, którzy informacje/deklaracje składali po terminie. Nie przeprowadzono żadnej kontroli podatkowej.

W sposób prawidłowy opracowano plany wykorzystania zasobu nieruchomości oraz programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy. Zbywanie nieruchomości odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami i uregulowaniami wewnętrznymi, choć w dwóch przypadkach nie podano do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Prowadzono również działania, które miały na celu zapobieżenie negatywnym tendencjom demograficznym oraz przyciągnięcie nowych mieszkańców i inwestorów.

OBSZAR

2. Dochodzenie należności z tytułu dochodów własnych

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2019-2022 zaległości z tytułu dochodów własnych Gminy utrzymywały się na podobnym poziomie i wynosiły: w 2019 r. - 7 827,1 tys. zł, w 2020 r. - 7 433 tys. zł, w 2021 r. - 8 008,8 tys. zł i w 2022 r. - 8 258,4 tys. zł (wzrost o 5,5% w odniesieniu do 2019 r.), na co składały się zaległości z tytułu:

- podatków – w 2019 r. – 2 945,8 tys. zł, w 2020 r. – 2 419 tys. zł, w 2021 r. – 2 674,1 tys. zł i w 2022 r. – 2 837,8 tys. zł (spadek o 3,7% w odniesieniu do 2019 r.), w czym największy udział miały zaległości w podatku od nieruchomości (odpowiednio: 2 155,6 tys. zł, 1 988,3 tys. zł, 2 216,3 tys. zł i 2 468,1 tys. zł)
- pozostałych dochodów własnych – w 2019 r. – 4 877,8 tys. zł, w 2020 r. - 5 014 tys. zł, w 2021 r. – 5 334,7 tys. zł i w 2022 r. – 5 420,5 tys. zł (wzrost o 11,1% w odniesieniu do 2019 r.), w czym największy udział miały zaległości dotyczące pięcioprocentowych dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami (odpowiednio: 4 204,5 tys. zł, 4 305,5 tys. zł, 4 335 tys. zł i 4 363,7 tys. zł).

(akta kontroli str. 147-149)

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego⁶², zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności m.in. dokonywanie rozliczeń podatników z tytułu wpłat, nadpłat i zaległości, sprawdzanie terminowości wpłat należności przez podatników, terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków

⁶² Dz. U. z 2010 r., Nr 208 poz. 1375.

egzekucyjnych, takich jak upomnienia, tytuły wykonawcze oraz przygotowywanie sprawozdań.

2. W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa zarządzenia Burmistrza w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową Urzędu⁶³. W *Instrukcji w sprawie określania zasad poboru podatków i opłat lokalnych oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym w gminie Staszów*, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzeń, w rozdziale IV *Kontrola terminowości realizacji zobowiązań i likwidacja nadpłat* zapisano m.in., że kontrolę terminowej realizacji zobowiązań wykonuje się przez analizę kont podatników. Kontrola kont winna być dokonywana systematycznie, ale w terminie nie dłuższym niż 30 dni (60 dni od 24 czerwca 2022 r.) po upływie każdego terminu płatności podatków. Jeżeli podatnik zalega z zapłatą należy niezwłocznie sporządzić upomnienie jeśli:

– łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia, jednak nie później niż 30 dni (60 dni od 24 czerwca 2022 r.) od terminu płatności podatku;

– okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy (od 24 czerwca 2022 r. – jednak nie później niż w terminie 7 dni).

W przypadku kiedy zaległości objęte upomnieniem nie zostały w całości zapłacone po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia należy wystawić tytuł wykonawczy, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty doręczenia upomnienia (od 24 czerwca 2022 r. – w terminie 50 dni lub 14 dni od daty doręczenia upomnienia, jeśli okres do upływu terminu przedawnienia należności jest krótszy niż 6 miesięcy).

(akta kontroli str. 90-92, 101-103, 106-108, 117-118, 120)

Jak wyjaśniła Skarbnik, Gmina na bieżąco prowadzi monitoring wpływów należności z tytułu podatków i opłat lokalnych poprzez analizę: kont rozrachunkowych urzędu, kartotek podatkowych; kont podatników; sprawozdań budżetowych oraz informacji o przebiegu wykonania budżetu przedkładanych Radzie Miasta. *Oceniana jest również sytuacja finansowa Gminy poprzez działania związane z przygotowaniem projektu uchwały budżetowej i projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej (...)* Gmina w 2021 r. podpisała umowę (...) *na usługi doradztwa finansowego polegające m. in. na przygotowaniu raportów i zestawień w zakresie analizy sytuacji finansowej Gminy przy projektowaniu i wprowadzaniu zmian do budżetu i WPF, w tym analizę dochodów własnych Gminy. Powyższe działania pozwalają na ocenę bieżącej sytuacji finansowej Gminy, w tym wielkość dochodów własnych, a wyciągnięte wnioski służą do podejmowania działań w zakresie ustalania stawek podatkowych oraz opłat.*

(akta kontroli str. 1601-1605, 1627-1639)

3. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie przed podjęciem działań windykacyjnych podejmowano działania informacyjne, polegające na wysłaniu do podatników 33 pism informujących o zaległości podatkowej. W pismach każdorazowo wskazano: podatek, którego dotyczy zaległość; kwotę do zapłaty; informację, że należność należy wpłacić w ciągu 7 dni licząc od dnia doręczenia pisma (w kasie Urzędu lub na wskazany rachunek bankowy; dane osoby prowadzącej sprawę (imię i nazwisko, numer pokoju, numer telefonu). W wyniku ww. działań w 30 przypadkach podatnicy uiścili należny podatek w łącznej kwocie 25 584,97 zł⁶⁴.

(akta kontroli str. 783-785)

Szczegółowej analizie poddano dokumentację 60 dłużników mających zaległości o najwyższych kwotach na koniec każdego roku objętego kontrolą⁶⁵ o łącznej kwocie

⁶³ Nr 129/2014 z 9 lipca 2014 obowiązujące do 23 czerwca 2022 r. oraz Nr 98/2022 z 24 czerwca 2022 r. obowiązujące do dnia zakończenia kontroli.

⁶⁴ Każdorazowo wskazano kwotę należności głównej.

⁶⁵ 12 z 2019 r. i po 16 z lat 2020-2022.

zaległości 2 642 384,40 zł⁶⁶, z tego kolejno w latach 2019-2022: 1 731 338,51 zł (59% zaległości z tytułu podatków na koniec 2019 r.); 485 434,92 zł (analogicznie 20%); 226 074,16 zł (8%); 199 536,81 zł (7%). Wobec żadnego z powyższych dłużników nie podejmowano działań informacyjnych.

(akta kontroli str. 786-850)

4. W latach objętych kontrolą wysłano 8438 upomnień, z czego w latach 2019-2022 odpowiednio: 2565, 2001, 1926 i 1946.

(akta kontroli str. 1598)

W odniesieniu do ww. 60 dłużników upomnienia zostały wysłane do 51 z nich. Do dziewięciu dłużników mających zaległości w łącznej kwocie 370 542,37 zł nie wysłano upomnień. W pięciu przypadkach upomnienia wysyłano przed okresem objętym kontrolą NIK i przed ogłoszeniem upadłości podatnika. W jednym przypadku wystawiono już tytuł wykonawczy na podstawie upomnień wysłanych przed 2019 r., w jednym przypadku organ egzekucyjny umorzył postępowanie, a w jednym było prowadzone postępowanie podatkowe w przedmiocie określenia podatnikowi wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2017-2020, a następnie 7 kwietnia 2021 r. ogłoszono upadłość podatnika.

W jednym przypadku przypadku nie wysłano upomnienia, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt. 3.

(akta kontroli str. 786-1120, 1640-1647, 1655-1669)

Do ww. 51 dłużników wysłano 135 upomnień spełniających wymogi formalne⁶⁷ na łączną kwotę 904 404 zł (łączna kwota odsetek wskazana w upomnieniach 31 069 zł, koszty upomnień 1750,80 zł). Z powyższych 135 upomnień 55 (41%) wysłano po 30 lub 60-dniowym⁶⁸ terminie wynikającym z wewnętrznych uregulowań, tj. z opóźnieniem (w odniesieniu do wymaganego terminu) wynoszącym od 1 do 782 dni, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt.1.

Spośród ww. 51 dłużników, do których wysłano upomnienia 40 z nich wystawiono 88 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 454 403,20 zł, z czego dłużnicy zapłacili 76 388,32 zł, a organ egzekucyjny wyegzekwował 252 936,26 zł.

(akta kontroli str. 851-1120)

Spośród 11 podatników, którym nie wystawiono tytułów wykonawczych i których łączna zaległość wynosiła 976 736 zł⁶⁹, w 7 przypadkach przyczynami ich niewystawienia było: uregulowanie zaległości podatkowej (4), ogłoszenie upadłości podatnika (2), rozłożenie zaległości na raty (1), dokonywanie częściowych wpłat (1), wydanie decyzji o wygaśnięciu zaległości (1). Dwa tytuły nie zostały wystawione w związku z przeoczeniem pracownika, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt.2.

(akta kontroli str. 786-850, 1640-1647, 1655-1662)

Wszystkie objęte kontrolą 88 tytuły wykonawcze kierowane były do właściwego miejscowo organu egzekucyjnego w dniu ich wystawienia i były zgodne z obowiązującym wzorem, przy czym z opóźnieniem przekazano do organu egzekucyjnego 30 tytułów (od 1 do 340 dni po wymaganym terminie), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w pkt. 1.

⁶⁶ Zaległości obejmowały lata 2005-2022

⁶⁷ Tj. wymogi określone w § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli w sprawie należności pieniężnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1483 ze zm.) i w § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli w sprawie należności pieniężnych (Dz.U. poz. 1294).

⁶⁸ Od 24 czerwca 2022 r.

⁶⁹ W związku z tym, że analizą objęto zaległości na koniec każdego roku objętego kontrolą powyższa kwota jest sumą zaległości z lat 2019-2022.

(akta kontroli str. 1121-1226, 1503-1572)

9. Na podstawie 40 najwyższych kwotowo zaległości cywilnoprawnych⁷⁰ na łączną kwotę 74,5 tys. zł (odpowiednio w latach 2019-2022: 18,9 tys. zł, 29,4 tys. zł, 11,5 tys. zł i 14,7 tys. zł) stwierdzono, że wobec wszystkich podatników wysłano wezwania do zapłaty skutkujące zapłatą należności cywilnoprawnych wraz z należnymi odsetkami. Działań informacyjnych nie podejmowano.

(akta kontroli str. 1468-1472)

10. W Gminie w latach objętych kontrolą wystąpiły przedawnienia zaległości w odniesieniu do 61 podatników z tytułu podatków i opłat na kwotę ogółem 106 799 zł z czego 30 na kwotę 9987,2 zł w 2019 r., 10 na kwotę 65 839,2 zł w 2020 r., 5 na kwotę 15 357 zł w 2021 r. oraz 16 na kwotę 15 615,7 zł w 2022 r.

(akta kontroli str. 1473-1501)

Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej 12 największych kwotowo zaległości przedawnionych w latach 2019-2022 na łączną kwotę 102 419,2 zł (95,9%) stwierdzono, że w 8 przypadkach, pomimo skierowanych tytułów wykonawczych, Naczelnik Urzędu Skarbowego umarzał postępowania egzekucyjne ze względu na ich bezskuteczność na podstawie art. 70 § 1 Ordynacji, w 1 przypadku ogłoszono upadłość konsumencką podatnika, a w 3 przypadkach przyczyną umorzenia była śmierć dłużnika.

(akta kontroli str. 1580-1597,1600)

11. Analizy przyczyn przedawnienia się zaległości z tytułu podatków i opłat oraz zaległości cywilnoprawnych w latach 2019-2022, jak podała w wyjaśnieniach Skarbnik, prowadzono poprzez weryfikację kont dłużników oraz możliwości wyegzekwowania zaległości. Analizy takie zawsze przeprowadzono przy sporządzaniu dokumentu informującego o przedawnieniu. Głównymi przyczynami przedawnień były: bezskuteczność egzekucji i śmierć podatnika.

(akta kontroli str. 1601-1605)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowo, tj. niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi wysyłano upomnienia podmiotom mającym zaległości z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz przekazywano tytuły wykonawcze do właściwego miejscowo organu egzekucyjnego.

Z poddanych kontroli 135 upomnień i 88 tytułów wykonawczych nieterminowo:

– wysłano 55 upomnień (41%) – od 1 do 782 dni; na łączną kwotę zaległości głównej 588,6 tys. zł;

– przekazano z opóźnieniem do organu egzekucyjnego 30 tytułów (34%) – od 1 do 340 dni, na łączną kwotę zaległości głównej 307,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 90-92, 101-107, 117-118, 786-1226, 1503-1572)

Zarówno Burmistrz, jak i Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego wyjaśnili, że nieterminowe wysyłanie upomnień i przekazywanie tytułów wykonawczych wynikało z ograniczeń w wykonywaniu obowiązków w związku z pandemią, utrudnień w pracy z uwagi na kapitalny remont urzędu oraz absencje chorobowe pracowników, a w przypadku tytułów wykonawczych również z uwagi na opóźnienia w dostosowaniu programu komputerowego.

(akta kontroli str. 1640-1647, 1652-1662)

⁷⁰ Po 10 z każdego roku objętego kontrolą

2. W dwóch przypadkach nie wystawiono tytułów wykonawczych (na łączną kwotę zaległości głównej 55,9 tys. zł), mimo bezskutecznego upływu terminu wskazanego w upomnieniu.

Jak wyjaśniła Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego, nie wystawiono tytułów wykonawczych przez przeoczenie pracownika, który został pouczone w tym zakresie i zobowiązany został do niezwłocznego wystawienia tytułów wykonawczych.

W trakcie kontroli (1 i 2 czerwca 2023 r.) ww. tytuły wykonawcze zostały przekazane organowi egzekucyjnemu.

(akta kontroli str. 786-850, 1640-1647, 1665, 1670-1682, 2117-2144)

3. W jednym przypadku przypadku (zaległa kwota należności głównej na koniec 2022 r. – 44 299,97 zł) nie wysłano upomnienia.

Jak wyjaśnili Burmistrz i Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego pracownik nie wysłał upomnienia przez przeoczenie wynikające z wcześniejszej nieobecności w pracy i nagromadzenie spraw do załatwienia. Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego zobowiązała pracownika do niezwłocznego wysłania upomnienia. W trakcie kontroli (31 maja 2023 r.) ww. upomnienie zostało wysłane podatnikowi i w związku z tym NIK odstępuje od formułowania wniosku pokontrolnego.

(akta kontroli str. 786-1120, 1640-1647, 1655-1669)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie prowadzono działania zmierzające do niepowiększania się zaległości z tytułu dochodów własnych. Wszystkie upomnienia oraz tytuły wykonawcze spełniały wymogi formalne. W dwóch przypadkach mimo upływu terminu wskazanego w upomnieniu nie wystawiono, do czasu kontroli NIK, tytułów wykonawczych. Stwierdzono nieprawidłowości polegające na nieterminowym wysyłaniu upomnień i przekazywaniu tytułów wykonawczych. Nie wystąpił żaden przypadek przedawnienia zaległości z winy Urzędu.

OBSZAR

3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu dochodów własnych

W latach objętych kontrolą do Burmistrza jako organu podatkowego gminy⁷¹, wpłynęło 157 wniosków o udzielenie ulg podatkowych, określonych w art. 67a §1 Ordynacji podatkowej na ogólną kwotę 5 408 039,54 zł⁷², w tym kwotę odsetek wynoszącą 817 272,00 zł (w kolejnych latach - 32, 57, 39 i 29 wniosków). Z ww. liczby było to:

- 101 wniosków o umorzenie zaległości podatkowych na ogólną kwotę 1 727 931,59 zł, w tym 231 272 zł odsetek. Burmistrz wydał na ich podstawie 44 decyzje uwzględniające wnioski w całości lub w części na ogólną kwotę 269 343,44 zł, w tym 5 390 zł odsetek;
- 39 wniosków o odroczenie lub rozłożenie na raty zaległości podatkowej na ogólną kwotę 3 969 737,95 zł, w tym 586 000 zł odsetek. Na ich podstawie Burmistrz wydał 30 decyzji uwzględniających wnioski w całości lub w części na ogólną kwotę 2 653 910,97 zł, w tym 350 852 zł odsetek;
- 13 wniosków o odroczeniu terminu płatności należności podatkowej na ogólną kwotę 398 533 zł. Burmistrz wydał na ich podstawie 9 decyzji uwzględniających wnioski w całości lub w części na ogólną kwotę 301 624 zł, w tym 3 282 zł opłaty prolongacyjnej;
- 4 wnioski o rozłożeniu płatności należności podatkowej na raty na ogólną kwotę 129 109 zł. Na ich podstawie Burmistrz wydał 3 decyzje uwzględniające wnioski

⁷¹ Zgodnie z art. 1c ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70).

⁷² Kwota ta stanowi sumę należności głównej oraz opłaty prolongacyjnej.

w całości lub w części na ogólną kwotę 64 795 zł, w tym 815 zł opłat prolongacyjnej.

W 39 przypadkach organ podatkowy wydał postanowienie o pozostawieniu bez rozpoznania złożonego wniosku ze względu na nieuzupełnienie przez podatnika w terminie braków formalnych tegoż wniosku, o odmowie wszczęcia postępowania lub wydał decyzję umarzającą postępowanie jako bezprzedmiotowe.

(akta kontroli str. 1685-1689)

W badanym okresie Burmistrz wydał 32 decyzje odmawiające przyznania ulgi podatkowej w łącznej kwocie 280 803,61 zł, w tym 254 810,61 zł należności głównej i 25 993 zł odsetek. Liczba tych decyzji i łączna kwota wnioskowanych ulg w poszczególnych latach wynosiła:

- w 2019 r – jedna (43 955,5 zł);
- w 2020 r. – 13 (147 371,93 zł);
- w 2021 r. – 12 (31 886,68 zł);
- w 2022 r – sześć (57 589,5 zł).

Przyczyną odmowy przyznania ulgi podatkowej był brak wystąpienia okoliczności ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego wynikający (głównie) z braku zaistnienia okoliczności finansowych, na które powoływali się we wnioskach podatnicy.

W latach 2019-2022 dwóch wnioskodawców odwołało się do organu wyższej instancji tj. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach (dalej SKO) od decyzji⁷³ Burmistrza odmawiającej przyznania ulgi. W roku 2020 jeden wnioskodawca złożył odwołanie dotyczące odmowy umorzenia zaległego podatku rolnego na kwotę 524 zł. Decyzją⁷⁴ z dnia 16 lipca 2020 r SKO utrzymało w mocy decyzję Burmistrza. Drugi wnioskodawca złożył w 2021 r odwołanie dotyczące odmowy umorzenia zaległego podatku od nieruchomości na kwotę 14 894 zł. Decyzją⁷⁵ z dnia 27 sierpnia 2021 r. SKO pozostawiło odwołanie bez rozpoznania.

(akta kontroli str. 1690-1699, 1700-1707)

Badaniem prawidłowości prowadzonych w Urzędzie postępowań dotyczących przyznawania ulg podatkowych objęto dokumentację 40 postępowań na wnioskowaną kwotę 2 123 325,86 zł, po przeprowadzeniu których Burmistrz wydał 25 decyzji umarzających zaległości podatkowe na łączną kwotę 247 807,14 zł, sześć decyzji rozkładających zaległości podatkowe na raty na łączną kwotę 285 781,89 zł, dwie decyzje rozkładające podatek na raty na łączną kwotę 121 850,98 zł, dwie decyzje odraczające podatek na łączną kwotę 79 660 zł i pięć decyzji odraczających zaległość podatkową na łączną kwotę 1 183 153,5 zł. Łączna kwota udzielonych ulg objętych badaniem wyniosła 1 918 253,51 zł, z tego należność główna wyniosła 1 697 545,51 zł, a odsetki – 197 772 zł. Opłata prolongacyjna zbadanych ulg wyniosła łącznie 22 936 zł. Badanie wykazało m.in., że:

- we wszystkich przypadkach przestrzegano zasady pisemności postępowania (art. 126 Ordynacji podatkowej);
- we wszystkich przypadkach podjęto niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 122 Ordynacji podatkowej);
- w 26 przypadkach przed wydaniem decyzji umożliwiono stronie wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (art. 123 §1 i art. 192 Ordynacji podatkowej), zaś w 14 przypadkach odstąpiono od wyznaczenia stronom siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego

⁷³ Fn.3123.0.2.2020.VIII z dnia 21 kwietnia 2020 r., oraz Fn.3120.0.39.2020.VI z dnia 9 lutego 2021 r.

⁷⁴ Znak: SKO.PO-41/2988/706/2020

⁷⁵ Znak: SKO.PO-41/2841/680/2021

materiału dowodowego z uwagi na uwzględnienie w całości wniosku stron (art. 123 §2 i art. 200 §1 i 2 Ordynacji podatkowej);

- wszystkie wnioski podatników zawierały elementy, o których mowa w art. 168 § 2 Ordynacji podatkowej;
- w 24 przypadkach braków we wniosku, wzywano wnioskodawców o ich uzupełnienie w terminie 7 dni (art. 169 §1 Ordynacji podatkowej). W pozostałych 16 przypadkach wnioski nie zawierały braków;
- 23 decyzje wydano z naruszeniem terminu, określonego art. 139 §1 Ordynacji podatkowej. Szerzej o tym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 1*;
- wszystkie postępowania były prawidłowo dokumentowane (zgodnie przepisami Ordynacji podatkowej), a zgromadzony materiał dowodowy potwierdzał wskazane we wniosku o ulgę przesłanki istnienia ważnego interesu podatnika/interesu publicznego;
- wszystkie decyzje wydane przez organ podatkowy spełniały wymogi określone w art. 210 §1 Ordynacji podatkowej;
- po wydaniu wszystkich 25 decyzji umarzających zaległości podatkowe, w ewidencji księgowej Urzędu dokonano odpowiednich odpisów tych należności.
(akta kontroli str. 1708-1710, 1711, 1712-1792, 1793-1832, 1833-1844, 1857-1863, 1989-1931, 1932-1933)

W latach objętych kontrolą oraz w okresie wcześniejszym, Rada Miejska w Staszowie (dalej: Rada Miejska) nie podejmowała uchwał dotyczących wprowadzenia zwolnień przedmiotowych od opłat lokalnych innych niż wymienione w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych. Burmistrz wyjaśnił, że w latach 2019-2023 (lub wcześniejszych) nie przedstawiał Radzie Miejskiej projektów takich uchwał i w ww. latach nie obowiązywały one na terenie Gminy.

(akta kontroli str. 1846-1847)

W latach 2019-2022 do Burmistrza nie wpłynęły wnioski o zwolnienie z opłat lokalnych. Jak wyjaśniła Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego Urzędu: *Organ podatkowy Gminy, w zakresie opłat lokalnych pobiera jedynie opłatę targową i opłatę od posiadania psów. Inne opłaty lokalne nie obowiązywały na terenie Gminy, gdyż Rada Miejska ich nie wprowadziła. W odniesieniu do obowiązujących na terenie Gminy opłat lokalnych podatnicy nie składali wniosków o zastosowanie zwolnień.*

(akta kontroli str. 1845, 1848)

Rada Miejska, jako organ stanowiący Gminy, podjęła 30 lipca 2010 r. uchwałę⁷⁶, w której określiła szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg o charakterze cywilnoprawnym. Uchwała ta obowiązywała przez cały okres objęty niniejszą kontrolą.

W §2 te same uchwały określone zostały okoliczności, przy wystąpieniu których należność podatkowa mogła zostać umorzona w całości lub w części. Mogło to nastąpić:

- w przypadku śmierci dłużnika, który nie pozostawił żadnego majątku albo pozostawił majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów;
- gdy na skutek likwidacji, upadłości lub rozwiązania dłużnik będący osobą prawną został wykreślony z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku;

⁷⁶ Uchwała Nr LXXIV/613/10 w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania spłat lub rozkładania na raty wierzytelności Gminy Staszów i jej jednostek organizacyjnych z tytułu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa.

- nie można było ustalić dłużnika lub dłużnik zmarł nie pozostawiając spadkobierców;
- nie można było ustalić miejsca zamieszkania lub siedziby dłużnika, ściągnięcie należności zagraża ważnym interesom dłużnika;
- zachodziło uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- należność nie przekracza bądź jest równa wysokości kosztu jednego upomnienia opublikowanego w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie wysokości kosztów upomnienia skierowanego przez wierzyciela do zobowiązanego przed wszczęciem egzekucji administracyjnej;
- umorzenie należności było uzasadnione ważnym interesem publicznym.

Zgodnie z § 4 ww. uchwały, w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi – na wniosek dłużnika, można było odroczyć termin zapłaty całości lub części należności lub rozłożyć na raty, biorąc pod uwagę możliwości płatnicze dłużnika oraz uzasadniony interes jednostki będącej wierzycielem.

Okres odroczenia terminu płatności nie mógł być dłuższy niż 12 miesięcy, zaś okres spłaty należności rozłożonej na raty nie mógł być dłuższy niż 24 miesiące.

Od należności, której termin zapłaty odroczone, lub którą rozłożono na raty, nie pobierano odsetek za zwłokę za okres od dnia wydania decyzji lub podpisania ugody, włącznie z tym dniem, do dnia upływu terminu zapłaty określonego w ugodzie lub decyzji. Jeżeli dłużnik nie spłacił należności w odroczonej terminie wówczas należność stawała się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami należnymi od pierwotnego dnia wymagalności, zaś jeśli nie spłacił on którejkolwiek z rat, niespłacona należność stawała się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami należnymi od pierwotnego dnia wymagalności.

Ww. uchwała w § 5 stanowiła, że umarzenie, odraczenie terminu spłaty lub rozkładania na raty należności o charakterze cywilnoprawnym następowało w drodze umów cywilnoprawnych.

(akta kontroli str. 1849-1853)

W latach 2019-2022 Burmistrz udzielił 11 ulg dotyczących należności o charakterze cywilnoprawnym na łączną kwotę 55 966,82 zł. W poszczególnych latach wynosiło to:

- w roku 2019 – osiem ulg na łączną kwotę 51 006,82 zł, w tym pięć ulg polegających na rozłożeniu na raty opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, jedna z tytułu rozłożenia na raty opłaty dzierżawy i dwie ulgi z tytułu rozłożenia na raty partycypacji w kosztach remontu budynku stanowiącego współwłasność Gminy;
- w roku 2021 - trzy ulgi na łączną kwotę 4 959,70 zł, w tym jedna ulga polegająca umorzeniu czynszu za najem lokalu użytkowego, jedna będąca umorzeniem z urzędu odsetek oraz jedna z tytułu rozłożenia na raty partycypacji w kosztach remontu budynku stanowiącego współwłasność Gminy.
- Sześć z przyznanych ulg miało charakter pomocy de minimis na łączną udzieloną kwotę 39 285,9 zł. Wszystkie z nich zostały udzielone zgodnie z zasadami określonymi w ww. uchwale Rady Miejskiej oraz z art. 37 ust 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁷⁷
- Przy udzielaniu powyższych ulg o charakterze cywilnoprawnym Burmistrz stosował zasady określone w ww. uchwale Rady Miejskiej.

⁷⁷ Dz. U. z 2023 r. poz 702

Jak wyjaśnił Burmistrz, w latach 2020 i 2022 do Organu podatkowego nie wpłynęły wnioski o udzielenie ulg dotyczących należności mających charakter cywilnoprawny.

(akta kontroli str. 1854-1855)

W latach objętych kontrolą Burmistrz nie udzielał ulg podatkowych, które stanowiły pomoc publiczną w rozumieniu przepisu art. 67b §1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa: *W latach 2019-2022 do Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie nie wpłynęły wnioski o udzielenie ulg podatkowych, które stanowiły pomoc publiczną w rozumieniu art. 67 b § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej. Wobec powyższego Burmistrz jako organ podatkowy nie udzielał ulg na podstawie ww. przepisu ustawy.*

Wszystkie ulgi dotyczące należności o charakterze cywilnoprawnym, udzielone przez Burmistrza w latach 2019, 2021 (w pozostałych latach objętych kontrolą ulgi o takim charakterze nie były udzielane – opis powyżej) zostały wydane na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz uchwały LXXIV/613/10 Rady Miejskiej z dnia 30 lipca 2010 r.⁷⁸

(akta kontroli str. 1856, 1857-1853)

W okresie objętym kontrolą do Burmistrza złożono 99 wniosków o pomoc de minimis oraz o pomoc de minimis w rolnictwie na łączną kwotę 3 469 242,31.

W odniesieniu do pomocy de minimis złożono 77 wniosków na łączną kwotę 3 445 513,46 zł, w tym 3 091 366,46 zł należności głównej i 354 147 zł odsetek za zwłokę. W poszczególnych latach wynosiło to:

- w roku 2019 - 13 wniosków na kwotę 2 137 190,65 zł, w tym 1 874 408,65 zł należności głównej i 262 782 zł odsetek za zwłokę;
- w roku 2020 - 28 wniosków na kwotę 635 232,63 zł, w tym 594 742,63 zł należności głównej i 40 490 zł odsetek za zwłokę;
- w roku 2021 - 24 wnioski na kwotę 255 269,68 zł, w tym 237 651,68 zł należności głównej i 17 618 zł odsetek za zwłokę;
- w roku 2022 - 12 wniosków na kwotę 417 820,50 zł, w tym 384 563,50 zł należności głównej i 33 257 zł odsetek za zwłokę.

W odniesieniu do pomocy de minimis w rolnictwie⁷⁹ złożono 22 wnioski na łączną kwotę 23 728,85 zł. W poszczególnych latach wynosiło to:

- w roku 2019 - siedem wniosków na kwotę 5017,55 zł;
- w roku 2020 - pięć wniosków na kwotę 7256,58 zł;
- w roku 2021 - pięć wniosków na kwotę 7282,71 zł;
- w roku 2022 - pięć wniosków na kwotę 4172,01 zł.

Analiza 40 postępowań zakończonych wydaniem decyzji o udzieleniu ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych⁸⁰ stanowiących pomoc de minimis wykazała, że:

- we wszystkich badanych przypadkach (100%) Urząd otrzymał wszystkie wymagane zaświadczenia lub oświadczenia o otrzymanej pomocy de minimis albo o nie otrzymaniu takiej pomocy w roku, w którym ubiegano się o pomoc oraz w ciągu dwóch lat go poprzedzających.

⁷⁸ Uchwała „W sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania spłat lub rozkładania na raty wierzytelności Gminy Staszów i jej jednostek organizacyjnych z tytułu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa”.

⁷⁹ Dotyczyła ona zwolnienia od podatku rolnego i ulgi zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 4 i ust. 6 Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. 2020 poz. 333).

⁸⁰ Łączna kwota udzielonej pomocy wynosiła 1 895 317,51 zł.

- w 32 przypadkach (80%) podatnicy nie przedstawili wraz z wnioskiem sprawozdań finansowych za okres ostatnich 3 lat obrotowych, nie będąc do tego zobowiązanym z mocy prawa⁸¹. W pozostałych ośmiu przypadkach, podatnicy ubiegający się udzielenie pomocy przedstawili ww. sprawozdania.
- łączna kwota udzielonej poszczególnym podmiotom w okresie trzech lat podatkowych⁸² pomocy de minimis nie przekroczyła pułapu 200 tys. euro. (organ podatkowy nie udzielał pomocy de minimis na działalność w sektorze transportu drogowego towarów oraz pomocy de minimis w rolnictwie innych niż określone w art. 12 ust. 1 pkt 4 oraz ust. 6 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym⁸³)
- w 37 przypadkach (92,5%) Urząd sporządził i przesłał Prezesowi UOKiK sprawozdania o udzielonej pomocy de minimis innej niż pomoc publiczna w rolnictwie i rybołówstwie z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP⁸⁴. W pozostałych trzech przypadkach (7,5%) sprawozdania te zostały sporządzone i przesłane do Prezesa UOKiK w dniu 24 maja 2023 r. tj. czasie trwania tejże kontroli. Szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 4*.
- 39 przypadkach (97,5%), w dniu wydania decyzji beneficjentom wydano zaświadczenia stwierdzające, że udzielona pomoc jest pomocą de minimis. Zaświadczenia te zawierały wszystkie elementy określone rozporządzeniem z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie⁸⁵. W jednym przypadku⁸⁶ (2,5%) zaświadczenie takie zostało wydane z opóźnieniem 12 dni. Szerzej o tym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 3*.
- dane dotyczące udzielonej pomocy de minimis przekazane Prezesowi UOKiK były zgodne z wydanymi decyzjami o przyznaniu ulgi;
- w 24 przypadkach (60%) terminowo⁸⁷ przekazano Prezesowi UOKiK sprawozdania o udzieleniu pomocy de minimis. W pozostałych 16 przypadkach (40%) sprawozdania zostały złożone po terminie (w tym trzy przypadki opisane powyżej). Szerzej o tym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 4*.

(akta kontroli str. 1857-1863, 1864, 1865, 1886-1925, 1926-1955, 1956-1958, 1959, 1960-1972, 1989-1931, 1932-1933)

W okresie objętym kontrolą Urząd realizował obowiązek wynikający z art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸⁸ podając do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz na stronie BIP⁸⁹ wykaz osób prawnych i fizycznych, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono na raty spłatę zobowiązań podatkowych w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości udzielonych ulg kwot i ich przyczyn. Wykazy były publikowane do dnia 31 maja każdego roku tj. w terminie określonym w art. 38 ustawy o finansach publicznych, zaś ich treść odpowiadała

⁸¹ Siedem przypadków podatników (osób fizycznych), którzy zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości byli zwolnieni z takiego obowiązku oraz 25 podatników, którzy nie byli do tego zobowiązani na podstawie § 2 ust 1 pkt 2 lit a Rozporządzenia Rady Ministrów z 29 marca 2020 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. z 2010 r. Nr 53 poz. 311).

⁸² Tj. roku, w którym udzielono danej pomocy oraz dwóch lat poprzednich.

⁸³ Dz. U. z 2020 r. poz 333.

⁸⁴ System Harmonogramowania, Rejestracji i Monitorowania Pomocy Publicznej „SHRiMP”.

⁸⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

⁸⁶ Decyzja Fn.3120.0.5.2019.VI z dnia 27 marca 2019 r.

⁸⁷ Tj. w terminie siedmiu dni do dnia udzielenia pomocy – zgodnie z §6 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz.1871, ze zm.).

⁸⁸ Dz. U. z 2022 r. , poz. 1634, ze zm.

⁸⁹ <https://www.bip.staszow.pl>

faktycznie wydanym decyzjom. Publikowane były także wykazy o udzielonej pomocy publicznej.

(akta kontroli str. 1973-1979, 1980-1986, 1987-1988)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono poniższe nieprawidłowości.

1. W 23 przypadkach (na 40 zbadanych) decyzje dotyczące przyznania podatnikom wnioskowanych ulg podatkowych na łączną kwotę 946 997,92 zł zostały wydane z naruszeniem terminu wynikającego z art. 139 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Odpowiedzialnymi za terminowe przygotowanie ww. decyzji (na podstawie Karty Zadań Stanowiska Pracy w Urzędzie Miasta i Gminy w Staszowie – dalej: karta zadań) było siedmioro pracowników. Wyjaśnili oni, że nieterminowe przygotowanie decyzji spowodowane było przeoczeniem wynikłym z nadmiernego obciążenia pracą związanym z corocznym wymierzaniem podatków, problemami związanymi z funkcjonowaniem Urzędu w czasie epidemii COVID-19, remontem Urzędu, nieobecnością w pracy.

Ponadto Burmistrz i Z-ca Kierownika Wydziału Finansowego jednobrzmiąco wyjaśnili, że: *Podatnikom wydano decyzje w zakresie wnioskowanych ulg podatkowych z naruszeniem terminu wynikającego z art. 139 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa z uwagi na ograniczenia w wykonywaniu obowiązków w związku z pandemią Covid- 19, nieobecnością pracowników w pracy, kapitalnym remontem urzędu co wiązało się z istotnym utrudnieniami w pracy czy nadmiernego obciążenia pracą związanego z corocznym wymierzaniem podatków lokalnych będących najważniejszym działaniem Urzędu, gdyż związanym bezpośrednio z obowiązkami wobec podatnika. Jednakże pomimo wszelkich trudności starano się nie przekraczać drugiego możliwie akceptowalnego terminu określonego w ww. przepisach.*

(akta kontroli str. 1685, 1712-1792, 1833-1844, 1960-1963, 1967-1970 1989-2031, 2032-2033)

2. W trzech przypadkach z 23, w których wydano decyzje z opóźnieniem (na 40 zbadanych), podatnicy nie zostali powiadomieni o przyczynach niedochowania terminu do załatwienia sprawy oraz nie wskazano im nowego terminu jej załatwienia, stosownie do wymogów przepisu art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej.

Odpowiedzialnymi za terminowe przygotowanie informacji o przyczynach niedochowania terminu do załatwienia sprawy oraz wskazanie nowego terminu jej załatwienia (na podstawie karty zadań) było trzech pracowników. Wyjaśnili oni, że przyczyną niezakończoności sprawy było przeoczenie spowodowane nieobecnością w pracy.

Jak wyjaśnił Burmistrz: *Główną przyczyną nie powiadomienia podatników o przyczynach niedochowania terminu załatwienia sprawy oraz nie wskazania im nowego terminu jej załatwienia, stosownie do przepisu art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej były przeoczenia pracowników, którzy zostali upomniani w powyższym zakresie.*

W przypadku postępowania Fn.3120.3251.2021.VII mogło dojść do przeoczenia ponieważ pracownik, był w tym czasie nadmiernie obciążony pracą. Do jego obowiązków należało również prowadzenie spraw z zakresu składanych deklaracji na podatek od nieruchomości od osób prawnych, dla których ustawodawca określił termin 31 stycznia.

W przypadku postępowania Fn.3120.4437.2021.VI, Fn. 3139.1.2.2019.IV przeoczenie wynikało z nieobecności pracowników w pracy. Ponieważ w dacie wydania decyzji zauważono powyższe nieprawidłowości, pracownicy ustnie zostali

zobowiązani do każdorazowego powiadamiania o przyczynach niedochowania terminu załatwienia sprawy oraz wskazywania nowego terminu załatwienia. Ponieważ decyzje zostały wydane nie było przesłanek do doręczenia ww. podatnikom takiego zawiadomienia.

Wyjaśnił także, iż osobami odpowiedzialnymi za niedopełnienie obowiązku wynikającego z art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej były osoby niekarane i prawidłowo wykonujące do tej pory swoje czynności. Uchybienie wynikające z niedopełnienia obowiązku wynikającego z art. 140 § 1 ww. ustawy miało charakter jednorazowy. W związku z powyższym została z nimi przeprowadzona rozmowa dyscyplinująca w której przypomniano o ciążyących na nich obowiązkach pracowniczych, w tym także obowiązku powiadamiania podatników o przyczynach niedochowania terminu do załatwienia sprawy oraz wskazania im nowego terminu jej załatwienia, stosownie do przepisu art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej oraz upomniano bez wpisania do akt osobowych.

(akta kontroli str. 1712-1792, 1967-1970, 1989-2023, 2030-2031, 2032-2033)

3. W jednym przypadku (na 40 zbadanych) zaświadczenie (Fn.3140.3.2019.VI) o udzieleniu pomocy de minimis podatnikowi zostało wydane 12 dni po wydaniu decyzji przyznającej temu podatnikowi pomoc, tj. niezgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis.

Odpowiedzialnym za terminowe sporządzenie ww. zaświadczenia (wg karty zadań) był pracownik, który wyjaśnił, że sprawę podczas jego nieobecności w pracy ostatecznie prowadziła inna pracownica, która nie pracuje już w Urzędzie.

Burmistrz wyjaśnił, że z uwagi na przeoczenie zaświadczenie Fn.3140.3.2019.VI o udzieleniu pomocy de minimis podatnikowi zostało wydane 12 dni po dacie wydania decyzji Fn.3120.0.5.2019.VI, na co mogła mieć wpływ nieobecność pracowników w pracy.

4. W przypadku 16 decyzji (na 40 zbadanych):

– 3 decyzje przyznające podatnikom pomoc de minimis na łączną kwotę 101 537,26 zł, sprawozdania nie zostały sporządzone i przesłane do Prezesa UOKiK, tj. niezgodnie z §6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów.

Odpowiedzialną za terminowe sporządzenie ww. sprawozdania (na podstawie karty zadań) była pracownik, która nie pracuje już w Urzędzie.

Jak wyjaśnił Burmistrz: *Sprawozdania o udzieleniu pomocy de minimis nie zostały sporządzone i przekazane Prezesowi UOKiK z uwagi na przeoczenia pracowników. W czasie kontroli w dniu 26. 05. 2023 r. przedmiotowe sprawozdania zostały sporządzone i przekazane, zaś pracownicy pouczeni w powyższym zakresie oraz upomniano ich bez wpisania do akt osobowych. W celu wyeliminowania w przyszłości powyższych nieprawidłowości w dniu 26.05.2023 r. pracownicy zostali zobowiązani do niezwłocznego przekazywania osobie odpowiedzialnej za sporządzenie i przesłanie sprawozdania Prezesowi UOKiK niezbędnych danych do sporządzenia sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej. Jednocześnie zobowiązano pracowników do włączenia w akta sprawy wydruku z aplikacji SHRIMP potwierdzający sporządzenie i przesłanie sprawozdania, co ma mieć odzwierciedlenie w metryce sprawy.*

(akta kontroli str. 1793-1832, 1956-1958, 1960-1963, 1964-1966, 2030-2031)

– 13 decyzji na łączną kwotę udzielonej pomocy wynoszącą 283 740,67 zł, sprawozdania o udzieleniu pomocy de minimis zostały sporządzone i przekazane

Prezesowi UOKiK nieterminowo tj. niezgodnie z §6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

Odpowiedzialnymi za terminowe sporządzenie i przekazanie Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzieleniu pomocy de minimis było dwóch pracowników (w tym Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego i jedna osoba niepracująca już w Urzędzie).

Burmistrz i Zastępca Kierownika Wydziału Finansowego złożyli tożsame wyjaśnienia, wskazując, że: *W 13 przypadkach nieterminowo przekazano Prezesowi UOKiK sprawozdania o udzielenie pomocy de minimis z uwagi na niedopatrzenie ze strony pracowników, absencje chorobowe, odbywanie kwarantanny. Ponadto 6 decyzji zostało wydane w okresie nadmiernego obciążenia pracą związanego z corocznym wymierzaniem podatków lokalnych.*

Zastępca Burmistrza wyjaśniła, że na nieterminowe załatwienie spraw miało wpływ prowadzenie prac budowlanych w budynku Urzędu, które powodowały konieczność opuszczania pomieszczeń przez pracowników, zaś ciągle przenoszenie stanowisk pracy, wymagające przenoszenia sprzętu komputerowego i powodujące ograniczony dostęp do dokumentacji, spowodowały utrudnienia wykonywania obowiązków. Drugą przyczyną, która spowodowała utrudnienia w powyższej kwestii były okoliczności funkcjonowania samorządu podczas pandemii koronawirusa, a zwłaszcza ograniczony kontakt petenta i urzędnika oraz zwiększona absencja pracowników spowodowana powtarzającymi się kwarantannami, opieką nad dziećmi oraz samymi zakażeniami.

(akta kontroli str. 1926-1955, 1960-1963, 1971-1972, 2026-2027)

OCENA CZĄSTKOWA

Postępowania w sprawie ulg podatkowych oraz udzielania ulg w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym, prowadzono w Urzędzie generalnie zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym z przepisami Ordynacji podatkowej. Prawdłowo udzielano pomocy publicznej i upubliczniano wykazy podatników, którym udzielono ulg i przyznano pomoc publiczną. Jednakże w 24 przypadkach decyzje dotyczące przyznania podatnikom wnioskowanych ulg podatkowych zostały wydane z naruszeniem terminu wynikającego z Ordynacji podatkowej, ponadto w trzech przypadkach podatnicy nie zostali powiadomieni o przyczynach niedochowania terminu do załatwienia sprawy oraz nie wskazano im nowego terminu jej załatwienia. Jednemu podatnikowi zaświadczenie o udzieleniu pomocy de minimis zostało wydane z opóźnieniem 12 dni. W przypadku 13 decyzji sprawozdania o udzieleniu pomocy de minimis zostały sporządzone i przekazane Prezesowi UOKiK nieterminowo, zaś w przypadku trzech decyzji przyznających podatnikom pomoc de minimis, sprawozdania zostały sporządzone i przesłane do Prezesa UOKiK dopiero w trakcie trwania kontroli NIK.

4. Nadzór nad realizacją dochodów własnych

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie obowiązywały zarządzenia Burmistrza w sprawie ustalenia Procedur Zarządzania Ryzykiem w Urzędzie Miasta i Gminy w Staszowie (dalej: zarządzenie dot. zarządzania ryzykiem)⁹⁰ oraz w sprawie ustalenia procedur kontroli zarządczej w Urzędzie Miasta i Gminy w Staszowie (dalej:

⁹⁰ Zarządzenie Nr 238/2011 z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia Procedur Zarządzania Ryzykiem w Urzędzie Miasta i Gminy w Staszowie.

zarządzenie dot. procedur kontroli zarządczej)⁹¹. Identyfikacja ryzyka w zakresie planowania i zarządzaniem ryzykiem dokonywana była nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym w sposób udokumentowany w odniesieniu do celów i zadań. Przeprowadzana była przez Komórkę Audytu Wewnętrznego.

W Urzędzie sporządzano informacje w zakresie identyfikacji ryzyka na lata 2019-2022.

We wszystkich tych latach w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa, jako możliwe przyczyny zmaterializowania się ryzyka braku uzyskania środków finansowych podczas dochodzenia należności z tytułu dochodów własnych Gminy wskazano brak płynności, rosnące zadłużenie, konieczność przeprowadzania postępowania egzekucyjnego. Oceniono prawdopodobieństwo wystąpienia tego ryzyka na poniżej 10%, stopień ryzyka określono jako mało prawdopodobny, zaś jego poziom jako niski. Rekomendowano przy tym działanie polegające na monitorowaniu zadłużenia i reakcję w procesie windykacji.

W Wydziale Finansowym, informację w zakresie dochodzenia zaległości z tytułu dochodów własnych Gminy poprzez wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych wobec podatników zalegających z płatnościami opracowywano corocznie. Jako zidentyfikowane ryzyko mogące przy tym wystąpić wskazywano duży wskaźnik zachorowalności. Prawdopodobieństwo wystąpienia tego ryzyka określano jako znikome, z możliwe skutki jego zmaterializowania jako nieznaczne lub małe.

Zadania związane z wymiarem i poborem dochodów własnych, ich dochodzenie oraz udzielanie ulga w okresie objętym kontrolą nie były przedmiotem audytu wewnętrznego. Jak wyjaśnił, Burmistrz: *Na podstawie analizy ryzyk opisanych powyżej dochody własne Gminy mieściły się na poziomie akceptowanym (ryzyko średnie).*

(akta kontroli str. 2036-2050, 2051-2063, 2070-2116)

W okresie objętym kontrolą, skargi i wnioski wpływające do Urzędu rejestrowane były w Rejestrze Skarg i Wniosków. W latach 2019-2022 wpłynęły cztery skargi. Żadna z nich nie dotyczyła zagadnienia związanego z wymiarem i poborem dochodów własnych, ich dochodzeniem oraz udzielaniem ulg.

(akta kontroli str. 2064)

Zagadnienia związane z wymiarem i poborem dochodów własnych, ich dochodzeniem oraz udzielaniem ulg za lata 2019-2022 nie były przedmiotem kontroli zewnętrznej w Urzędzie oraz kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego. Jak wyjaśnił Burmistrz: *Na podstawie analizy ryzyk dochody własne Gminy mieściły się na poziomie akceptowanym (ryzyko średnie).*

(akta kontroli str. 2065-2069)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nie w pełni skutecznym nadzorze nad ustalaniem i poborem dochodów własnych, dochodzeniem należności z tytułu dochodów własnych oraz udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań z tytułu dochodów własnych. Świadczą o tym stwierdzone w trakcie kontroli NIK nieprawidłowości, opisane w obszarach 1-3 wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z § 12 ust. 4 pkt 4 Regulaminu Organizacyjnego nadzór nad realizacją postępowań podatkowych sprawowała Skarbnik Gminy, która wyjaśniła, że nadzoru dokonywała poprzez rozmowy przeprowadzane z Zastępcą Kierownika Wydziału Finansowego. Przy planowaniu dochodów podatkowych zawsze były omawiane kwestie związane z możliwie realnymi dochodami do uzyskania i występującymi

⁹¹ Zarządzenie Nr 239/2011 z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia procedur kontroli zarządczej w Urzędzie Miasta i Gminy w Staszowie.

trudnościami w ich realizacji. Ponadto zlecała do realizacji monitorowanie wysyłanych przez pracowników upomnień i tytułów wykonawczych, a także przeprowadzanie kontroli dotyczącej terminowości ich wystawiania. Omawiano przyczyny występujących nieprawidłowości.

Do powyższych wyjaśnień Skarbnik dołączyła protokoły kontroli przeprowadzonych przez Zastępcę Kierownika Wydziału Finansowego w zakresie terminowości wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych wobec podatników zalegających z płatnością podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przeprowadzonymi w dniach 20 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r., 26 października 2021 r. i 22 grudnia 2022 r. Zgodnie z ww. protokołami w wyniku wrywkowego sprawdzenia 1096 upomnień oraz 336 tytułów wykonawczych stwierdzono, że po terminie wystawiono 90 upomnień (8,2%) i 116 tytułów (34,5%).

(akta kontroli str. 1601--1618)

Wyjaśnienia Burmistrza, odpowiedzialnego za kierowanie Urzędem, wskazano w opisie poszczególnych nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości mogą wskazywać na potrzebę wzmocnienia mechanizmów kontroli zarządczej. Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁹² wskazują m.in. na potrzebę prowadzenia nadzoru nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji, a także monitorowania skuteczności poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej, co umożliwi bieżące rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów.

OCENA CZĄSTKOWA

Prowadzone w Urzędzie działania w zakresie nadzoru, choć formalnie prawidłowe, nie były jednak w pełni skuteczne, o czym świadczą ujawnione w trakcie kontroli nieprawidłowości, polegające na nierzetelnej realizacji niektórych zadań w obszarze ustalania i poboru dochodów własnych, dochodzenia należności oraz udzielania ulg w spłacie zobowiązań z tytułu dochodów własnych. Na podkreślenie zasługuje to, że niejednokrotnie przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości wiązały się z kwestiami organizacyjnymi, a te związane z omyłkami i niedopatrzzeniami pracowników wskazują na potrzebę przeglądu zastosowanych mechanizmów kontroli zarządczej.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust.1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

1. Rzetelne weryfikowanie otrzymywanych od PINB informacji dotyczących zawiadomień o zakończeniu budowy i wydanych pozwoleń na użytkowanie ze składanymi przez właścicieli nieruchomości informacjami podatkowymi.
2. Rzetelne weryfikowanie danych przedstawianych w złożonych przez podatników deklaracjach.
3. Terminowe podejmowanie działań wobec podatników składających z opóźnieniem informacje/deklaracje.
4. Prowadzenie kontroli podatkowych u podatników, zgodnie z art. 281 Ordynacji podatkowej.
5. Każdorazowe publikowanie w BIP wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.
6. Terminowe wysyłanie upomnień podmiotom mającym zaległości z tytułu podatków i opłat lokalnych.

⁹² Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15, poz. 84).

7. Terminowe przekazywanie do właściwego miejscowo organu wykonawczego wystawionych tytułów wykonawczych.
8. Wydawanie decyzji dotyczących przyznania podatnikom wnioskowanych ulg podatkowych w terminach wynikających z art. 139 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.
9. Każdorazowe informowanie podatników o przyczynach niedochowania terminu do załatwienia sprawy oraz niezwłoczne wskazanie im w takich przypadkach nowego terminu jej załatwienia.
10. Terminowe przekazywanie Prezesowi UOKiK sprawozdań dotyczących pomocy udzielonej przedsiębiorcom.
11. Przekazywanie podatnikom zaświadczeń o udzieleniu pomocy de minimis niezwłocznie po wydaniu takiej decyzji.
12. Zapewnienie skutecznego nadzoru nad realizacją zadań w obszarze ustalania i poboru dochodów własnych, dochodzenia należności oraz udzielania ulg w spłacie zobowiązań z tytułu dochodów własnych.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

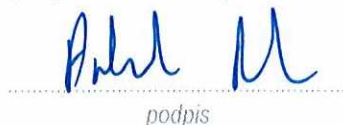
Kielce ²⁶ czerwca 2023 r.

Kontrolerzy
Tadeusz Mikołajewicz
doradca prawny

podpis

Arkadiusz Pawlik
specjalista kontroli państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Dyrektor
Grzegorz Walendzik

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Kielcach
podpis
Grzegorz Walendzik

